

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

4^E JAARGANG

WOENSDAG 26 MAART 1919

No. 169

INHOUD

	Blz.
HET POSTVERKEER MET HET BEZETTE DUITSCHE RIJNGEBIED door <i>Mr. J. G. Blink</i>	301
Nederlandsche en Nederlandsch-Indische Belangen op Poli- tiek en Economisch terrein	303
De Financiële Plannen door <i>Prof. Mr. Ant. van Gijn</i> ..	307
De Beurtvaartverzekering	309
Index-cijfers	310
AANTEKENINGEN:	
Beurswetgeving in België	311
Het verslag der Banco de Espana over 1918	312
De Oostenrijksche Handelsvloot	312
Het Alkoholverbod voor West-Afrika	313
INGEZONDEN STUKKEN:	
N. V. Centrale Bouwmaterialen-Voorziening (C. B. V.)	313
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	315
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	316—324
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT**VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN**Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.***WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN**Secretaris-Redacteur: *G. E. Huffnagel.*

Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.*
Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*
Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*
Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 15,—. Buitenland en Koloniën f 17,—
per jaar. Losse nummers 30 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het
weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande
ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos,
voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonne-
ment volgens tarief. Administratie van abonnementen
en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

24 MAART 1919.

Ook deze berichtswEEK kwam er weinig verandering
in den toestand van de geldmarkt. In verband met de
toewijzing van het schatkistpapier was geld op langen
termijn tamelijk gezocht, zoodat de discontonoteerin-
gen opliepen van 3¼ tot 3½ pCt., daarentegen was
callgeld overvloedig aangeboden en slechts moeilijk te
plaatsen.

In gemeentewissels ging weder weinig om. Noteer-
ring 4 tot 4¼ pCt. nominaal. De prolongatienoteering
wisselde tusschen 4½ en 4¾ pCt.

* * *

Bij de inschrijving op het schatkistpapier werd in
totaal ingeschreven voor 100 miljoen gulden.

Toegewezen werden f 45.140.000 driemaandspro-
messen à f 990,10, f 16.560.000 zesmaandspromessen à
f 979,60 en f 18.126.000 jaarbiljetten à f 1.002,75,
gevende een netto rendement van resp. 3¾, 4 en
4¾ pCt.

* * *

In den weekstaat van de Nederlandsche Bank kwam
eveneens weder weinig verandering. Tegen een ver-
meerdering van de binnenlandsche wissels van drie
miljoen staat een vermindering van de beleeningen
van gelijk bedrag. De rekening-courant-saldi van ande-
ren vermeerderden met ruim 4 miljoen, daarentegen
verminderde de bankbiljettenomloop met 8½ miljoen.
De meest opmerkelijke verandering is een nieuwe ver-
mindering van den goudvoorraad, die wederom met
bijna 5 miljoen afnam en welke nu reeds 60 miljoen
minder bedraagt dan op 13 April 1918, toen het
hoogste punt bereikt werd.

* * *

De stabiliteit in de verhouding van de wisselkoersen
tusschen Londen, Parijs en New York, die gedurende
de oorlogsjaren met kracht gehandhaafd bleef, is in
de afgelopen week plotseling verbroken. Weliswaar
was in de laatste weken reeds herhaaldelijk in ver-
schillende berichten de twijfel uitgesproken aan de
doelmatigheid van een langer voortbestaan van de
overeenkomsten, die dienomtrent gemaakt waren,
maar niemand had een zoo spoedige verbreking ver-
wacht. Het eerste koersverloop heeft echter stellig
niet de verwachtingen van de voorstanders der be-
eindiging gerechtvaardigd. De cablekoers voor New
York te Londen, die maandenlang ongeveer 476,50
noteerde, onderging hevige schommelingen en liep
een oogenblik tot 451 op om daarna tusschen 460 en
467 te blijven wisselen. In overeenstemming hiermede
steeg ook hier te lande de dollarkoers zeer sterk
2,44—2,50 à 2,50½ en liep daarentegen de sterlingkoers,
die de geheele week zich in stijgende richting bewo-
gen had, heden weder tamelijk sterk terug, 11.61,
11.73, 11.65. Ook Parijs onderging hevige fluctuaties.

**HET POSTVERKEER MET HET BEZETTE
DUITSCHE RIJNGEBIED.**

Een publicatie van het Hoofdbestuur der Posterijen
en Telegrafie is dezer dagen klaarheid komen bren-
gen aangaande den voet, waarop uit Nederland post-
verkeer mogelijk is met het door vreemde troepen be-
zette Duitse Rijngebied (met uitzondering van
Elzas-Lotharingen). Het blijkt, dat de regeling
anders is, al naar het geldt door Belgische, Britsche,

Amerikaansche of Fransche troepen geoccupeerd ter-ritoir, terwijl voor den Rijnpalts, mede door de Fran-schen bezet, nog weer een eigen régime is geschapen. De toestand is dus verre van eenvoudig. Toegegeven moet worden, dat bij bezetting door troepen van meer dan één vijandelijke mogendheid geen positieve regel van volkenrecht den occupanten voorschrijft om het bestuur in onderling overleg te voeren, maar toch mag hier wel worden vooropgesteld, dat het meer over-eenkomstig den geest der betreffende Haagsche con-ventie van 1907 ware geweest indien ten deze meer eenvormigheid was betracht.

In het geheele geoccupeerde Rijngebied hebben de bezetters aanzienlijke beperkingen opgelegd aan het brievenverkeer met o.a. Nederland, hiermede dus fei-telijk buiten werking stellende art. 1 van het Alge-meen Postverdrag van Rome (1906), volgens hetwelk de contracteerende partijen zullen uitmaken „un seul territoire postal pour l'échange réciproque des cor-respondances entre leurs bureaux de poste.”

Ten aanzien van den omvang dezer beperkingen kan dan worden geconstateerd, dat de Britsche en de Amerikaansche autoriteiten aanmerkelijk meer vrij-heden hebben toegestaan dan de Belgische en de Fran-sche. Laten toch de eersten gewone en aangetekende open brieven en briefkaarten niet alleen toe wanneer zij belangrijke handelsaangelegenheden, maar ook wanneer zij dringende zaken van persoonlijken aard betreffen, de laatsten hebben den band veel nauwer aangehaald en geven zelfs aan brieven betreffende dringende persoonlijke aangelegenheden geen kwar-tier. De Belgische autoriteiten knopen aan hun rege-ling dan nog de bedreiging vast, dat bij voorkomen van niet volstrekt onmisbare en niet zoo beknopt mo-gelijk gestelde brieven het briefpostverkeer nóg meer beperkt of zelfs geheel gestaakt worden zal.

Ten aanzien van de verdere verrichtingen op het gebied van stukkenverkeer (drukwerken, nieuws-bladen, postpakketten, monsters, enz.) en geldver-keer (postwissels, invordering op quitantiën en handelspapier, enz.), waarmee de postadministra-ties zich krachtens verschillende verdragen weder-keurig belasten, is dezelfde gedragslijn, die der inperking van het geoorloofde, gevolgd. Zoo is, om een voorbeeld te noemen, de dienst der in-vordering van gelden op quitantiën en handels-papier, waartoe het te Rome (1906) tot stand ge-brachte „Arrangement concernant le service des recouvrements” laatstelijk besloot, in het geheele be-zette gebied totaal stopgezet. Couranten en drukwer-ken daarentegen, welker régime, evenals dat der brie-ven, in het Algemeen Postverdrag van 1906 is vast-gelegd, zijn onder zekere voorwaarden toegelaten in het door Britten en Amerikanen, ten deele ook in het door Franschen bezette gebied. Zoo laat de eene bezettende mogendheid dit toe, en de andere dat, maar geen enkele alles, wat laatstelijk in 1906 te Rome in-ternationaal werd overeengekomen.

Naar aanleiding van al deze beperkingen van het postverkeer met de bezette Rijnstreken rijst nu de vraag: Mag dat alles maar zoo? Laat het volkenrecht die besnoeiingen van het internationaal postverkeer toe? Voorzien de betreffende tractaten hier wellicht in? Het zijn deze vragen, welke in het volgende onder de oogen mogen worden gezien. Waar de internatio-nale organisatie op postaal gebied verder is gevör-derd en rijker vruchten afwerpt dan die op eenig ander terrein, daar moeten wij er zorgvuldig tegen waken, dat in den wereldchaos van het oogenblik ook dit meestbelovende kind van internationaal overleg onder den voet geloopt wordt. Daarom te meer ver-dienen de gestelde vragen een antwoord.

In de eerste plaats is na te gaan of soms de trac-taten op postgebied bepalingen bevatten, welke in het gegeven geval geheele of gedeeltelijke stopzetting van den dienst geoorloofd maken.

De daartoe te onderzoeken verdragen zijn niet groot in getal. In de eerste plaats komt in aanmer-king de Convention Postale Universelle (Rome, 1906); welke op brieven, briefkaarten, gedrukte stukken, „papiers d'affaires” en monsters van koopwaren toe-passelijk is. Bij dit hoofdverdrag sluiten zich dan een 5-tal nevenverdragen aan, mede laatstelijk in 1906 te Rome tot stand gekomen: het „Arrangement con-cernant l'échange des lettres et des boîtes avec valeur déclarée”, het „Arrangement concernant le service des mandats de poste”, het „Arrangement concernant le service des recouvrements”, het „Arrangement con-cernant l'intervention de la poste dans les abon-nements aux journaux et publications périodiques” en de „Convention concernant l'échange des colis postaux”. Tot al deze verdragen zijn de in ons geval ter sprake komende mogendheden toetgetreden. De vraag is dus of zij over beperking van het postver-keer eenige bepaling bevatten.

Terstond springt dan een verschilpunt tusschen het hoofdverdrag benevens eenige der nevenverdragen eenerzijds en de andere nevenverdragen anderzijds naar voren. Terwijl toch het Algemeen Postverdrag en de nevenverdragen betreffende de levering van abonnements op nieuwsbladen enz. en betreffende de uitwisseling van postpakketten geen bepalingen bevatten, welke de mogelijkheid der tijdelijke stopzet-ting van den dienst vermelden, is zulks bij de 3 overige genoemde nevenverdragen wel het geval. In deze laatstbedoelde verdragen (resp. art. 14, art. 9, art. 16) toch komen bepalingen voor, alle ongeveer gelijk aan art. 14 der overeenkomst betreffende de uitwisseling van brieven en doosjes met aangegeven waarde, het-welk aldus luidt:

„Chacune des administrations des pays contractants peut, dans des circonstances extraordinaires de nature à justifier la mesure, suspendre temporairement le service des valeurs déclarées, tant à l'expédition qu'à la réception et d'une manière générale ou partielle...”

Heeft dit verschilpunt nu praktische gevolgen voor de vraag of de huidige beperkingen van het postver-keer met het Rijnland volkenrechtelijk geoorloofd zijn? In geen deele. De betrokken verdragsartikelen toch beoogen alleen voor de postadministraties de mo-gelijkheid te openen om het verkeer te beperken of stop te zetten indien zulks op grond van nationale over-wegingen gewenscht wordt geacht, terwijl geenszins verband bestaat met het geval, dat de belangen van een bezettende mogendheid met vijandelijke bedoelin-gen tot beperking of stopzetting van het verkeer zou-den kunnen leiden. Waarom overigens alleen met be-trekking tot de 3 gebleken onderdeelen van den post-dienst de mogelijkheid der tijdelijke stopzetting uit-drukkelijk bij verdrag is gestipuleerd, terwijl zulks in het hoofdpostverdrag en de 2 andere nevenverdragen niet geschiedde, is niet duidelijk. Op te merken valt, dat de bedoelde 3 onderdeelen van den postdienst alle het geldverkeer met het buitenland betreffen, maar wij kunnen toch moeilijk aannemen, dat een tractaat van 1906 reeds zou hebben gedoeld op de mogelijkheid der stelselmatige beperking van zoodanig verkeer als tijdens den oorlog heeft plaats gevonden. Noch de uitgebreide commentaar van Beelenkamp op de postverdragen, noch de beschikbare documenten der internationale postconferenties brengen ten deze het vereischte licht. Het is echter duidelijk, dat op geen bepaling der tractaten betreffende den postdienst een beroep kan worden gedaan ter rechtvaardiging van de door de bezetters van het Duitse Rijnland op postaal gebied getroffen beperkende maatregelen.

Vinden deze maatregelen dan in eenige algemeene bepaling van volkenrecht hun grond? Ter beantwoor-ding van deze vraag valt in de eerste plaats te letten op de Haagsche conventie (1907), waarin de rechten en plichten van den bezetter ten aanzien van geoccu-peerd gebied geregeld zijn. Art. 43 schrijft dienaan-gaande voor: „L'autorité du pouvoir légal étant passé

de fait à l'occupant, celui-ci prendra toutes les mesures qui dépendent de lui, dans le but de rétablir et d'assurer, autant que possible, l'ordre et la vie publics, tout en respectant, sauf empêchement absolu, les lois en vigueur dans le pays." Kunnen nu de bezetters van het Rijnland zeggen, dat er voor hen een „empêchement absolu" is om de postverdragen ten uitvoer te leggen, en dat zij daarom op grond van het genoemde art. 43 o.a. het postverkeer met Nederland hebben beperkt?

Tijdens den wereldoorlog is, ook door de Duitschers in België en Noord-Frankrijk, art. 43 wel zeer eigenaardig uitgelegd (Prof. Giuseppe Prato schrijft in „L'occupation militaire dans le passé et le présent", bl. 35, zoo terecht: „l'esprit, sinon la lettre de l'article 43... est à chaque pas offensé et violé"), maar in geen geval kan dit artikel meebrengen, dat een occupant bevoegd zou zijn om tractaten, bestaande tusschen zijn vijand en een neutrale mogendheid, ten aanzien van het geoccupeerde gebied geheel of ten deele uit te schakelen. Niet omdat door zoodanige uitschakeling de belangen der ingezetenen van het geoccupeerde gebied zouden worden gelaideerd (de geest van art. 43 ruimt dit bezwaar uit den weg), maar omdat hierbij betrokken zijn belangen van een neutrale mogendheid, die met de bezetting rechtens niets te maken heeft. Ook op het volkenrechtelijk statuut der occupatie kunnen de bezetters van het Rijnland zich dus niet beroepen.

Nog een mogelijkheid blijft dan over. En wel deze, dat de oorlog aan de postverdragen hun geheele bestaan zou hebben ontnomen, en dat dus wat aan postverkeer met het bezette Rijngebied nog wordt toegestaan een gunst is een recht. Nu hoeft hier geen stelling te worden gekozen tegenover het probleem, welken invloed een oorlog uitoefent ten aanzien van vóór den oorlog tusschen de belligerenten gesloten verdragen. Gelijk bekend loopen de meeningen dienaangaande zeer uiteen. In geen geval echter zou te verdedigen zijn het standpunt, dat de oorlog tractaten tusschen een belligerent en een neutrale opgeheven heeft. Van zoodanig tractaat nu is hier sprake. Het was toch ook tegenover Nederland, dat het Deutsche Rijk, volkenrechtelijk daartoe volkomen bevoegd, zich verbond om tusschen het Rijnland en Nederland postverkeer te onderhouden. Op die verbinding heeft Nederland dus een gevestigd recht, dat door een derde mogendheid rechtens niet op te heffen is, ook niet als die derde mogendheid een deel van het territoire der wederpartij van Nederland, in casu Duitschland, militair bezet houdt.

Onze conclusie is dus, dat de beperkingen van het postverkeer uit Nederland met het bezette Rijnland volkenrechtelijk niet geoorloofd zijn. In hoeverre overigens a priori te verwachten was, dat in het gegeven geval inperking zou geschieden, in hoeverre dus de betreffende volkenrechtelijke bepalingen de realiteit van den oorlog miskennen, ziet daar vragen, welke vallen buiten ons onderwerp en welke dus onbesproken mogen blijven.

Mr. J. G. BLINK.

's-Gravenhage.

NEDERLANDSCHE EN NEDERLANDSCH-INDISCHE BELANGEN OP POLITIEK EN ECONOMISCH TERREIN.

Men schrijft ons van geachte zijde:

Indien men het maatschappelijk leven verstaat als den strijd van individuen, groepen en volken om verbetering van stoffelijke levensvoorwaarden, dan werd er stellig nimmer krachtiger geleefd dan thans. De oorlog heeft nieuwe verhoudingen doen ontstaan; verzwakking, verval en vernietiging van allerlei krachten en invloeden, die de samenleving eertijds beheerschten, geeft anderen de gelegenheid zich te ontplooiën en te doen gelden. Verlokt door het voorbeeld, waagt menigeen een kans. Nu of nooit. Met meer of minder

aandrag en met nu en dan wat overvragen worden de meest verschillende wenschen geuit. Hier en daar is de aandrag sterk, wordt er gevochten om het bestaan, op leven en dood. Het ligt ook in de natuur der dingen, dat om iets nieuws en beters te doen groeien, men het bestaande somtijds vernietigen moet. Maar als hooger gemeenschappelijk belang uit waan, lichtvaardigheid, drijfverij of onberedeneerde eigenbaat wordt aangetast en op den bodem van het vernietigde slechts onkruid groeien zal, dan past verzet tegen ieder, die ons bestaand maatschappelijk goed, dat onze levensvoorwaarden schept, wil aanranden.

Zulk waardevol maatschappelijk goed zijn voor het levend geslacht de bestaande politieke en economische betrekkingen tusschen Nederlandsch-Indië en het Moederland.

Die betrekkingen zijn het gevolg van langdurige wisselwerking. Het maatschappelijk leven in Nederland en in Indië is er op gegrondvest.

Misschien is het wel jammer, dat beide landen daardoor politiek, zoowel als economisch, niet zeer veelzijdig zijn ontwikkeld. De Nederlandsche handel bijvoorbeeld is, tengevolge van de consignatie-politiek der Nederlandsche Regeering uit het midden der vorige eeuw, vrij sterk eenzijdig-koloniaal. In Indië is door de werkzaamheid van Nederland veel te weinig aandacht geschonken aan de maatschappelijke ontwikkeling van de eigen bevolking van het land. Gewis doet ieder, die op de uit dien historischen band voortvloeiende nadeelen wijst, daarmee goed werk, wijl hij den stoot geeft om de betrekkingen te verbeteren, tot wederzijds nut. Edoch, het feit bestaat, dat beide landen voornamelijk maatschappelijk van elkaar afhankelijk zijn en dat elke poging om de betrekkingen te verbreken een bedreiging beteekent van het maatschappelijk leven, zoo hier als daar.

Vandaar, dat wel zeer vast moet staan, dat, als men op dit terrein wenscht te wijzigen, men daarmee ook verbetering brengen zal. Vandaar ook, dat hier tegenover theorie en proefneming de grootste voorzichtigheid noodig is en vandaar vooral, dat hier elke verlegging van de macht tot handelen angstvallig moet worden overwogen.

Er worden den laatsten tijd ten aanzien van de betrekkingen tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië heel wat wijzigingen, theorieën, proefnemingen en machtsverleggingen bepleit. Hervormingszucht zit in de lucht. Helaas ook vernietigingszucht, besmettelijke vernietigingszucht, onder de namen van „nationalisme", „radicalisme" en andere bekende „ismen".

De zelfstandigheidsbeweging is de vorm, waarin de meeste aanslagen op den band tusschen Moederland en Koloniën worden gesmeed.

„Koloniale Zelfstandigheid" is de titel van een zeer belangwekkend opstel van den heer D. G. Stibbe, Leeraar in de verschillende stelsels van koloniaal bestuur aan de Nederlandsch-Indische Bestuursacademie te 's-Gravenhage, in de Februari-afl levering van het Koloniaal Tijdschrift, waarin de deskundige schrijver uiteenzet, welke groote gevaren op politiek en economisch terrein het maatschappelijk leven in Indië van den kant der genoemde beweging bedreigen. De heer Stibbe waarschuwt er voor een Inlanderkolonie, als Nederlandsch-Indië, niet op één lijn te stellen met volkplantingen, als de Engelsche „dominions", alwaar de geest der bevrijding is van het Moederland en de zelfstandigheidsbeweging uit het volk zelf voortkomt, terwijl zij daarentegen in Indië niet in het volk, maar gedeeltelijk bij enkele Europeanen, gedeeltelijk in de kleine kringen der nationalisten van Oostersch bleede wortelt. De door deze lieden voor Indië verlangde regelingen naar Westersch model verdragen zich met het Inlandsche volkskarakter niet. Zij, zouden verval en inzinking brengen, ter plaatse, waar thans veel maatschappelijk goeds bestaat.

Door de koloniaal-revolutionnaire leiders wordt

zelfstandigheid vaak voor identiek gehouden met onafhankelijkheid en wordt het voorgesteld, alsof geen zelfstandigheid mogelijk ware, zolang nog een staatkundige band met het Moederland blijft bestaan. Ten onrechte, aldus de heer Stibbe. „Een kolonie kan eene mate van zelfstandigheid genieten, practisch van onafhankelijkheid niet verschillend, daarentegen juist door de aanhouding van den band met het Moederland voordeelen biedend, welke bij den overgang tot onafhankelijkheid grootendeels verloren zouden gaan.” Waartoe loslating van een volk, dat staatkundig nog niet op eigen beenen staan kan, leidt, ziet de schrijver gedemonstreerd aan Haiti, „oudtijds Frankrijks meest bloeiende kolonie, nu, na een ruim honderdjarig bestaan als vrije republiek, een economisch onbetekenend, in welvaart snel achteruitgaand land met een staatsinrichting, welke de caricatuur van een Westersche republiek vertoont en maatschappelijk reeds zoozeer gedaald, dat de vrije burgers van Haiti (volgens den schrijver De Saussure) zelfs weer zijn overgegaan tot kannibalisme.

„Zelfstandigheid heeft eene kolonie, tot zekeren beschavingstrap gekomen, voor haar verdere ontwikkeling noodig, maar zelfstandigheid naar intellectuele en moreele, politieke en economische draagkracht. Voldoet men hieraan niet, dan geraakt de kolonie uit haar evenwicht en wordt belemmerd in haar gang opwaarts.”

De heer Stibbe ziet in de oprichting van den Indischen Volksraad zulk een verstoring van het evenwicht, een van buitenaf in het Indisch staatsorganisme ingeschoven lichaam, rustende op niets. Met den heer Colijn, in diens „Staatkundige Hervormingen in Nederlandsch-Indië”, acht hij Indië nog niet geschikt voor parlementair bestuur, al ware het alleen, omdat er geen volksvertegenwoordiging zijn kan, omdat er geen „nationaal” Indië is en omdat het bestaat uit een complex van een zeer groot aantal in verscheidene en verschillende opzichten ver uiteenloopende volkeren, welke in geen enkel opzicht een eenheid vormen, ook politiek niet en maatschappelijk evenmin. Slechts één zaak hebben al deze volken gemeen en dat is het bestuur van het Nederlandsch-Indische Gouvernement, de betrekkingen met het Moederland.

Men is ten aanzien van den band met het Moederland bij ons niet voorzichtig geweest en dientengevolge heeft Nederland de door Engeland en Amerika angstvallig vermeden fout gemaakt van met de schepping van den — niet verantwoordelijken — Volksraad een oppositie in het leven te roepen, die tot conflicten met het, zolang die band bestaat, noodzakelijkerwijze min of meer autocratisch en voor de plaatselijke vertegenwoordiging onafzetbaar en onaanstbaar uitvoerend gezag, of over dat gezag heen, met het Moederland, moet leiden. Politiek en economisch dreigt er nu van de zelfstandigheidsbeweging in den door het Europeesch bestuur uitgevonden Volksraad voor Indië gevaar. Niet van de Sarikat Islam, welke de heer Stibbe als een beweging beschouwt tegen de ongelijke behandeling der verschillende landaarden en die dus veeleer nuttig zou blijken, indien een krachtig en voortvarend bestuur zich tot taak stelt, die ongelijkheden zoo spoedig mogelijk weg te nemen.

De heer Stibbe wijst in zijn artikel nog eenige wegen aan tot herstel en verbetering, die, naar hij meent, spoedig moeten worden aangebracht, daar de toestand in Indië, onevenwichtig als hij thans is, sterk onder den invloed kan komen van den storm in Europa. Wij zouden nog willen vragen, of aan de bemoeiingen van den Volksraad niet moet worden onttrokken al datgene, waarop zijn invloed niet toelaatbaar is en alleen tot conflicten kan leiden en of dien Raad ter zake van de onderwerpen, waarvoor hij competent moet worden geacht, geen wetgevende bevoegdheid kan worden verleend? De Indische be-

grooting zou daartoe verdeeld moeten worden in een gedeelte, dat niet in den Volksraad, doch slechts in het Nederlandsch Parlement wordt behandeld en een gedeelte, dat in Indië wordt vastgesteld en ten aanzien waarvan het Moederland aan Indië volkomen zelfstandigheid schenkt. De belangen van Indië zullen dan nog beter kunnen worden behartigd en het gevaar zal verdwijnen, dat het gemeenschappelijk belang van Moederland en Kolonie eenzijdig wordt bedreigd. Is Nederland in staat zijne Koloniën tot derzelve voordeel te beheeren, of is het dat niet? Beantwoordt men met ons die vraag bevestigend, dan moet in de gemeenschappelijke belangen door Nederland worden beslist. Doch het is hier de plaats niet om dieper daarop in te gaan. De Regeering zelf blijkt overtuigd, dat er iets moet geschieden en de rede, waarmee de Gouverneur-Generaal op 20 December j.l. de Commissie voor de politieke hervormingen in Indië heeft geïnstalleerd, toont aan, dat zij op maatregelen in den door ons bedoelden zin niet onvoorbereid is, al geeft het antwoord van den Voorzitter dier Commissie, wellicht voorzichtigheidshalve, niet blijk, dat deze aanstonds tot de kern der zaak was doorgedrongen en al betwijfelen vélen, of van deze Commissie vruchtbare arbeid te verwachten is.

„Waar vinden wij,” vraagt de heer Stibbe, „in Indië groote land- of mijnbouwondernemingen, geëxploiteerd door Inlanders? Hoeveel groote Inlandsche handelshuizen bestaan er in den Archipel? En fabrieken, bank- en credietinstellingen, reederijen? Wij kunnen het waarom, de oorzaken van dit gemis aan deelneming door Inlanders aan het economisch leven voor ons doel laten rusten; slechts het feit dient geconstateerd, dat de Inlandsche bevolking in heel Indië economisch nog uiterst achterlijk is.”

Wij meenen, gelijk boven reeds gezegd, dat ieder, die dat waarom en die oorzaken opspoort en ze aanwijst, daarmee goed werk doet. De geconstateerde achterlijkheid moge echter een aansporing zijn om toch vooral niet te vernietigen, waar moet worden verbeterd en opgebouwd. Wat heeft men echter te denken van een revolutionnaire partij, die de suikerindustrie op Java wenscht te vernietigen, omdat zij met Europeesch — speciaal Nederlandsch — kapitaal wordt gedreven? Die spreekt van „drainage” van Indië, doch wenscht voorbij te zien, dat aanleg, bewerking en bemesting der rietvelden den grond verbeteren en niet verarmen, dat de winsten der suikerindustrie, waaruit zooveel tientallen millioenen aan de Inlandsche bevolking en aan 's lands kas ten goede komen, niet door Indië, maar door de buitenlandsche koopers worden betaald. Gelooft men een oogenblik, dat op den bodem der vernietigde Europeesche suikerindustrie binnen afzienbaren tijd een Inlandsche suikerindustrie zou ontstaan?

Het is jammer, dat de eigen bevolking van Indië nog niet kapitaalkrachtiger, ondernemender en beter onderlegd is, maar verwacht men daarin verbetering door aan het vreemde kapitaal de werkzaamheid in Indië moeijlijk te maken? Is kapitaal voor de productie dan niet meer noodig? Spoedig zal men overal groote behoefte aan kapitaal zien en de landen, die dan de beste voorwaarden weten te bieden — men lette o.a. op Zuid-Amerika — zullen het tot zich trekken. Als dan het vreemde kapitaal zich uit Indië terugtrekt, niet zorgt voor aanvulling, wat blijft er dan over? Het is angstwekkend op dit punt den Indischen Volksraad aan den arbeid te zien en evenmin geheel geruststellend is de houding, die de Indische Regeering te dezen opzichte aannéemt.

Er moeten in Indië verbeteringen worden ingevoerd. De arbeidsvoorwaarden voor den Indischen werkman moeten worden herzien. Niet alleen, dat zij zijn achtergebleven bij den tijd, zij zijn vaak ook in wanverhouding gekomen met de prijzen der levensbehoeften. Maar dat bereikt men niet, als men hem door het bemoeijliken van de Europeesche industrie

de arbeidsgelegenheid ontnemt. De Indiër moet ook tot ondernemer worden opgekweekt, door onderwijs, vakonderwijs, voorlichting, modelinrichtingen, zoo noodig van Gouvernementswege, credietverschaffing. De voedselvoorziening van Indië moet worden verbeterd en dienenbehoefte ook landbouw en veeteelt, eveneens door onderwijs en door irrigatie, emigratie naar de buitengewesten, leiding, deskundige leiding. Aan den gezondheidstoestand moet worden gewerkt. Ook aan de middelen van verkeer valt nog veel te doen. Indië moet kapitaal vormen en daartoe kan in haar voor geschikte gevallen Gouvernementsexploitatie het hare bijdragen. Er wordt aan deze zaken in Indië gearbeid, vaak zelfs met voortvarendheid. Maar voor dit alles zijn kundige, leidende menschen noodig, onderwijzers, ingenieurs, geneeskundigen en allerlei ambtenaren, die Indië zelf niet heeft en die van elders en hoofdzakelijk uit Nederland moeten komen. En ook is daarvoor veel geld noodig, dat voor een belangrijk deel slechts door de werkzaamheid van het vreemde kapitaal kan worden opgebracht, of van elders, d.w.z. van Nederland en Nederlanders moet worden geleend. Die menschen en dat geld verkrijgt men zeker niet, als men de betrekkingen met Nederland aantast, het Nederlandsche kapitaal de noodige bedrijfszekerheid tracht te ontnemen, kortom, Nederland aanvalt, zooals sommigen in Indië dat thans doen.

De zelfstandigheidsbeweging is een anti-Nederlandsche beweging, op politiek gebied tegen het Nederlandsche gezag, op economisch gebied tegen het Nederlandsche kapitaal en den Nederlandschen arbeid en dreigt voor Indië zelf rampzaliger te zullen zijn dan voor Nederland. Hier is grondstof voor wederopbouw aanwezig, daar zal de bodem van het verwoeste braak blijven en door onkruid worden verstikt. Want, dat Indië betere hulp tot ontwikkeling van het buitenland dan van Nederland kan krijgen, bleek tot dusver niet en daarop zal te minder kans zijn, als de buitenlander bemerkt, hoedanig zelfs de Nederlandsche belangen in Indië gevaar loopen. Tenzij die buitenlander misschien vertrouwt op middeelen, die Nederland terecht niet aanwendt.

Het is beklemmend te lezen tot welke lijst van amendementen op de Indische begrooting het Indië-contra-Nederland den Volksraad heeft verlokt. En men zou zoo gaarne hebben gezien, dat de Nederlandsch-Indische Regeering tegen al dien waan, die drijfverij, dat lichtvaardig getheoretiseer had front gemaakt om, zolang Nederlands taak in Indië niet is volbracht, beider belang krachtadig te beschermen.

„Het kan en mag o.i. echter niet uitblijven,” schreef op 11 Februari j.l. het Algemeen Handelsblad, in zijn opmerkingen bij de Indische begrooting, „dat in onze volksvertegenwoordiging het der Regeering duidelijk wordt gemaakt, dat voortgaan op een weg, die tot dergelijke toestanden leidt, niet kan worden gedoogd.”

„Wij zijn tegenover de wereld, tegenover Indië en last not least tegenover hen, die in goed vertrouwen op ons vermogen om orde en rust te handhaven medewerken — 't spreekt vanzelf, niet op altruïstische gronden — tot de ontwikkeling van Indië, verplicht te zorgen, dat het gezag zich behoorlijk doe gelden. In verband met het vorenstaande mag van de Regeering eene verklaring worden geëischt van hare houding tegenover het particulier kapitaal. Verschillende maatregelen en voornemens van de Indische Regeering van den laatsten tijd wijzen op een ondergeschikt maken van de belangen van het kapitaal aan eene politiek van uiterste tegemoetkoming aan een nationalistisch drijven, dat op geheele verdringing van het vreemde kapitaal is gericht. „Het is beter, dat ge voor 15 cent bij een landgenoot dan voor een gulden bij den vreemdeling werkt,” zei ter Sumatra's Westkust een Abdoel Moeis, die het toch maar steeds heeft over de uitbuiting van den Inlander door het vreemd kapitaal.”

„Wij gelooven, dat der Regeering ook wel duidelijk is, dat de toekomst van Indië in zeer hooge mate afhankelijk is van de medewerking van het buitenlandsch kapitaal. Zij toone dit dan ook. Niet door bevoorrechtting. Wij zijn het volkomen met haar eens, dat het Europeesch kapitaal het goede voorbeeld behoort te geven — gelijk het in Deli dan ook reeds deed — maar wij meenen, dat het kapitaal recht heeft op bescherming en niet mag worden blootgesteld aan eene politiek, die zijn arbeid bemoeilijkt en onvruchtbaar dreigt te maken ten faveure van een groep Indiërs, wien het er blijkbaar om te doen is de massa tot uitbuitingsobject van enkelen hunner te verlagen.”

Koloniale zelfstandigheid ziet men zelfs ook op handelsgebied den laatsten tijd tot leuze verheven. Ook hier is de beweging weder zuiver anti-Nederlandsch en blijken allerlei menschen aan het woord, die den Nederlandschen invloed om een of andere reden niet welgezind zijn, terwijl het koor versterkt wordt door verschillenden, die uit onberedeneerden rechtvaardigheidszin, „ethiek”, het voorgaan van de „Indische” belangen boven de „Nederlandsche” bepleiten, alsof hier van een tegenstelling van belangen sprake kan zijn.

Op dit gebied wreekt alle kunstmatigheid zich vrijwel onmiddellijk en het feit, dat juist hier zooveel betrekkingen tusschen Moederland en Kolonie bestaan, is wel a priori bewijs, dat er voor die betrekkingen goede grond is.

Tijdens de laatste oorlogsjaren zijn die betrekkingen door overmacht tijdelijk onderbroken geweest, dat wil zeggen, belanghebbenden hebben de artikelen, die zij gewend waren uit of over Nederland naar Indië te doen komen, tijdelijk van elders moeten betrekken en hebben de producten, die zij vroeger naar Nederland zonden of op de Nederlandsche markten deden verhandelen, zoo ge en kwaads als het ging tijdelijk naar andere landen moeten zenden en in Indië zelf of elders moeten doen verhandelen. Wat ligt meer voor de hand, dan dat de vijanden van den Nederlandsch-Indischen handel dien toestand gaarne zouden zien voortduren?

Wat is echter het geval? De Indische handel is voor het grootste deel in Nederland gevestigd, belanghebbenden zijn Nederlanders, onze eigenlijke handel — waarbij wij dus den doorvoerhandel uitzonderen — is de Indische handel. De handel op Afrika, op Noord-, Centraal- en Zuid-Amerika is ten onzent nog maar bijzaak. Belanghebbenden hier waren het in hoofdzaak, die in de jaren 1917 en 1918 den „Indischen” handel, hun eigen handel, hebben weten gaande te houden, die hun betrekkingen met het buitenland daarvoor hebben benut en uitgebreid.

Men spreekt er nu van, dat de Indische handel in die jaren nieuwe afzetgebieden heeft gevonden. Beter ware te zeggen, dat men door den nood gedwongen is geweest te voren niet gezochte zaken te doen. Vraagt men, of zulks dezelfde bevrediging heeft gegeven als verhandeling te voren op de oude markten, dan luidt het antwoord: geenszins. Er zijn natuurlijk wel transacties geweest, die voor enkelen voordeelig zijn uitgekomen en die zij hopen nog wel eens te zullen kunnen herhalen, maar vormen deze enkele particuliere belangen nu het algemeen belang? Rechtvaardigt dit nu een actie tegen den geheelen Nederlandsch-Indischen handel, als thans door meerderen in Indië en door enkelen hier te lande wordt gevoerd? Geeft dat grond voor een uitspraak van de Indische Regeering, dat de ervaring der laatste jaren bewezen heeft, dat Nederlandsch-Indië in verschillende opzichten eigen belangen heeft op het gebied van handel en scheepvaart, die een zelfstandige behartiging vereischen; dat het handelsverkeer, onder den drang der omstandigheden, oude lang bevaren wegen verliet, nieuwe markten zocht en vond en zich los maakte van „sinds lang bestaande banden”? Dat het te voorzien

staat, dat na den oorlog die wegen niet meer verlaten zullen worden en dat het handelsverkeer niet meer geheel langs de oude banen zal kunnen worden geleid? Dat een volledig herstel van de oude verbindingen, die veelal over het Moederland liepen, is uitgesloten te achten, waar meer en meer het besef doordringt, dat Indië in vele gevallen *dien schakel missen kan en zelfstandig zijne belangen kan en moet behartigen?* Het mag, schreef de Indische Regeering in haar inleiding tot het Koloniaal Verslag van 1917, betwijfeld worden of wel alle belanghebbenden deze teekenen van den nieuwen tijd hebben verstaan, zich voldoende rekenschap geven van de economische ontwaaking, die heeft plaats gehad en van de noodzakelijkheid om zich aan te passen aan de nieuwe verhoudingen, die op straf van schade na het herstel van normale toestanden, eischen, dat terdege rekening worde gehouden met de wenschen en belangen van handel en nijverheid in Indië, als een zelfstandig economisch geheel, met terzijdestelling van andere belangen.

De Indische Regeering sluit zich door zulk een uitspraak aan bij de anti-Nederlandsche zelfstandigheidsbeweging. Zij propageert op die manier het verbreken van de betrekkingen met Nederland. Het is niet de vrijheid van den Indischen handel, die daardoor wordt bevorderd, het is een aanranding van die vrijheid, een drang, op Nederlanders uitgeoefend, om zich tegen Nederland te keeren. Het is een, misschien onbewust, maar daarom niet minder daadwerkelijk, in de kaart spelen van Nederlands vijanden en van hen, die zich om allerlei redenen in het verbreken van den band met Nederland verkneukelen.

Er valt geen Indische handel zelfstandig te maken; bij den handel waarborgt de vrijheid de zelfstandigheid van zelf.

Of voor sommige artikelen een Indische markt levensvatbaar zal blijken, valt af te wachten. Het zenden van producten naar Amerika in *consignatie* voedt echter slechts de Amerikaansche tegenover de Nederlandsche en bevoordeelt in geen enkel opzicht de Indische markt. Trouwens, indien in Nederland gevestigde cultuurondernemingen mochten wenschen, de aanvoeren in Nederland van haar producten, zoo spoedig als dit slechts mogelijk zal zijn, te hervatten, dan dienen zij daarmee in de eerste plaats een Nederlandsch belang en zelfs indien zij aldus misschien een geringere opbrengst van haar product zouden verkrijgen, dan bij gebruikmaking van vreemde markten, dan zou dit nog allerminst geschieden ten koste van Indië, maar uitsluitend ten nadeele van de belangen hunner aandeelhouders in Nederland.

De Regeering bevordert hier particuliere anti-Nederlandsche belangen. Het algemeen belang is, dat de vrijheid niet worde aangetast en de Nederlandsch-Indische handel niet in anti-nationale richting worde gedreven.

Hoe komt de Indische Regeering er toe monsterkamers, als destijds werd bekend gemaakt, van Indische producten te willen oprichten in Hamburg en Kopenhagen? Dat de Centrale en Noorsche landen de Indische producten koopen, is te danken aan den Nederlandsch-Indischen handel. Denkt men werkelijk, dat die handel Gouvernements-monsterkamers noodig heeft om met Duitschland en Denemarken zaken te doen in suiker, koffie, thee, tabak, rubber, copra, tin en wat Indië verder oplevert? Werd niet alles, wat die landen van Indië noodig hadden, hun op zeer bevredigende wijze op de daarvoor allergunstigst gelegene Nederlandsche markten aangeboden? Blijf de voortdurend toenemende Indische productie soms onverkocht?

Niemand, die dat volhouden kan. De Indische handel heeft blijk gegeven zijn eigen belang wel te kennen en dat niet meer van de Indische Regeering behoeven te leeren. Er zijn hier andere invloeden in het spel. Van het streven van hen, die Duitschland weder gaarne ten koste van Nederland aan wat kolonialen

handel zouden helpen, willen wij hier liever niet schrijven, al maken zij ook van tijdschriftartikelen gebruik om hun wijsheid over de zelfstandigheid van Indië, het conservatisme en de voorgedij van Nederland, te luchten. Belangrijker is het verschijnsel, door de tijdens den oorlog gestoorde communicatie met Indië ontstaan, dat vele vertegenwoordigers van Nederland in Indië, zoo ambtelijke als particuliere, lage zoowel als hooge, zeer hooge zelfs, zijn gaan vinden, dat zij in plaats van vertegenwoordigers eigenlijk leiders moesten zijn. Men was in Nederland niet langer op de hoogte der Indische zaken, heette het, men kende in Holland niet de „nooden en behoeften” van Indië, anders gezegd, Nederland was niet langer competent om zijn eigen zaken te drijven, dat moesten de vertegenwoordigers in Indië nu maar doen. Zelfstandigheid, ontvoogding, zelfbeschikkingsrecht der volken, de vlag was er al, men had er zich maar onder te scharen.

De Nederlandsch-Indische handel heeft toen gevonden, dat het zoo niet moest gaan. Indien de Nederlandsche Regeering zichzelf een brevet van onbevoegdheid tot het besturen van haar belangrijkste Kolonie mocht willen geven, dan was dat haar zaak, waarover in het Parlement viel te praten, het verantwoordelijkheidsgevoel van zakenleiders komt echter anders tot uiting. Zij achtten zich zeer wel op de hoogte van hun eigen Indische zaken. Zij hielden er rekening mede, dat Indië te ver lag van hetgeen er belangrijks gebeurde en dat men hier beter zag wat er voor Indië moest worden gedaan. Wij hebben geen enkele aanleiding om aan te nemen, dat de Nederlandsch-Indische handel zoo kortzichtig zou zijn van vast te willen houden aan verouderde toestanden, blind zou zijn voor de ontwikkeling van Indië en den natuurlijken groei zou willen belemmeren. Die groei is zijn eigen groei.

Men zou een lange lijst kunnen maken van de maatregelen, die van hieruit zijn aanbevolen, van de in dit tijdschrift uitvoerig besproken regeling van den Indischen in- en uitvoer af ¹⁾, tot het organiseren der producenten toe. Telkenmale bleek, dat men in Indië niet terstond den toestand overzag, voortdurend stuitte men op verzet; totdat na maanden ook daar werd erkend, dat de aanbevolen maatregelen noodzakelijk waren. Dat het dan in Indië werd voorgesteld, alsof men met planten van Indischen bodem te doen had, is een menschelijke zwakheid, waaraan maar niet veel woorden moeten worden verspild.

Welke parten de zelfstandigheidsidee den menschen in Indië speelde, kwam aardig uit, toen er in het begin van 1918, naar aanleiding van de onderhandelingen te Londen, een oogenblik sprake was van een van Nederlandschen kant aan de Geallieerden te verleenen crediet voor den aankoop van producten, ook Indische, welk crediet zou moeten worden omgeslagen ook over den Indischen in- en uitvoer en waarvan de regeling hier zou moeten plaatsvinden. Men telegrapheerde toen uit Indië, dat men van de inmenging van Nederland niets moest hebben, dat op een door den Gouverneur-Generaal belegde vergadering besloten was, dat Indië vrijwillig eenige millioenen crediet per maand beschikbaar zou stellen, A. zooveel, B. zooveel, waar en hoe kwam er niet op aan. A. en B. waren echter vertegenwoordigers van directies in Nederland, en moesten er tevens telegraphisch bij vragen, of men in Nederland goed kon vinden, voor dat vrijwillig aangeboden Indisch crediet de Nederlandsche kas open te stellen. In Indië kan men dat nu Nederlands kapitalistische overheersching noemen; het schijnt ons eenvoudig een zaak van orde in eigen huis.

Bij herstel van de regelmatige verbinding met Indië zullen vele van deze zelfstandigheidsmoeilijkheden van zelf verdwijnen, niets is daarvoor beter dan geregeld

¹⁾ [pags. 289, 366, 399, 415, 427, 443, 466, 467, 500, 594 en 639, jaargang 1918. — Red.]

overleg. Onder dat voorbehoud is zelfstandigheid voor Indië gewenscht, opdat de band met Nederland gezonder en sterker kunne worden gemaakt en in moeilijke gevallen door dat overleg die band kunne worden benut om samen krachtig te staan.

De Regeering kan hierop van invloed zijn. Zij kan ook in dit opzicht veel voor Indië doen, door niet te trachten de betrekkingen met het Moederland te verbreken. En op het gebied van den handel door zich te onthouden van propaganda in anti-Nederlandschen zin, door niet te trachten met 's Lands geld den handel van de Nederlandsche markten af te leiden.

DE FINANCIËELE PLANNEN.

De Eerste Kamer heeft de vorige week op de meest practische wijze en zeker niet zonder succes haar bestaansrecht trachten aan te toonen door een debat over de staatsbegroting, in het bijzonder over de financiën, dat op veel hooger peil stond, dan dat, in de Tweede Kamer gevoerd. Erkend moet worden, dat er meer stof was voor belangrijke redevoeringen, want, terwijl de Minister van Financiën in de Tweede Kamer eigenlijk eerst bij zijn antwoord op de algemeene beschouwingen met zijn denkbeelden voor den dag kwam, had de Eerste Kamer niet slechts aan die redevoering, doch veel meer nog aan de inmiddels door den Minister nader ontwikkelde plannen (zie Econ.-Stat. Berichten van 26 Februari) een goed houvast.

Hoofdmoment van het financieel debat in de Eerste Kamer was de behandeling van de vraag, of de Minister het al dan niet zonder indirecte belastingen zoude kunnen rooien. Van sociaal-democratische zijde natuurlijk geen twijfel, al zijn de leiders van deze partij tot zoo iets als belastingen van niet noodzakelijke, maar dan toch wel zeer algemeen verbruikte artikelen wel te krijgen, mits deze geheven worden in monopolievorm, zoodat zij hun volgelingen kunnen beduiden, dat wat de Staat krijgt geen belasting, doch door den Staat ingepakte ondernemerswinst is. Pogingen om het onnooide van indirecte belastingen te bewijzen ook van de zijde van den vrijzinnig-democraat den heer Van Embden, een betoog waarbij wel eens zeer zwakke argumenten werden aangevoerd; zoo b.v., dat men van een sterke belasting van het inkomen mag verwachten, dat zij veeleer een prikkel is tot sparen, juist omdat men door den fiscus zoo gevoelig getroffen wordt (wat dus zoude vereischen, dat men zijn levensstandaard niet slechts zooveel zoude verminderen, als noodig is om evenveel als vroeger te sparen, nadat men aan den fiscus méer heeft betaald, maar zelfs nog in sterkere mate!) of wel het argument, dat wat de arbeider minder te betalen heeft aan thee- of koffiebelasting evengoed kans heeft tot kapitaalvorming te leiden — hetzij door rechtstreeksch sparen van den arbeider, hetzij door den winkelier tot spaarder te maken, — als hetgeen de rijkeren minder aan inkomstenbelasting hebben op te brengen. Voor dit laatste argument wordt volgens Mr. Van Embden steun gevonden in de stelling van den heer Colijn, dat een te groot bedrag van het gevormde kapitaal in luxe-industrieën, een te klein bedrag in massaproductie wordt gestoken, een steun, die schrijver dezes niet recht duidelijk is geworden.

Van andere zijde — nl. van rechts en van liberalen kant — daarentegen werd den Minister min of meer grif toegegeven, dat hij de 190 (206) millioenen aan nieuwe lasten, die hij wenscht, niet uitsluitend uit directe belastingen kan verkrijgen, doch dat hij ook zal moeten belasten wat de groote massa verbruikt.

Het wil mij voorkomen, dat tegen- en voorstanders van belastingen op artikelen van algemeen — zoo dan al geen onvermijdelijk — verbruik, ten onrechte zoo veel woorden daaraan verspilld hebben. Eerstgenoemden kunnen toch inderdaad met Minister De Vries tevreden zijn. Van de f 89 millioenen, die hij ten spoedigste aan nieuwe belastingen voor den gewonen dienst behoeft en van de pl.m. zes en vijftig millioenen, die hij

meer wil gaan heffen ten bate van het Leeningfonds (crisisuitgaven), wil hij f 35 millioenen uit inkomsten- en vermogensbelasting halen, f 15 millioenen uit de successiebelasting, f 15 millioenen uit een belasting van de vermogensvermeerdering, f 2,5 millioenen uit de personeele belasting, voorts f 35 millioenen uit het continueeren van de, als heffing in eens bedoelde, verdedigingsbelastingen, welke feitelijk belastingen naar het inkomen en vermogen zijn, en eindelijk 4,25 millioenen uit de verhooging van het zegel (beursbelasting), tezamen 107 millioenen van de f 145 millioenen; de rest moet komen voor f 2 millioenen uit de, gemakkelijk te ontgane, jeneverbelasting, f 20 millioenen uit de tabak, f 13,5 millioenen uit de invoerrechten, f 1 millioenen uit de cacao en f 2 millioenen van de spoorkaartjes, tezamen f 38 millioenen of slechts 26 pCt. van de f 145 millioenen.

En vraagt men nu daarenboven, welke van die geweldige reeks ontwerpen het eerst kunnen en zullen worden ingediend en het grifst zullen worden behandeld, dan kan het antwoord bezwaarlijk anders luiden dan: de inkomsten- en vermogensbelastingen en verdedigingsbelastingen (reeds in behandeling), de zegelbelasting, de jeneverbelasting, wellicht ook de successiebelasting en het recht op cacao.¹⁾ Of de Minister de overige ooit te verdedigen zal hebben, mag ernstig betwijfeld worden. Een tariefswijziging, welke f 13,5 millioenen moet opbrengen, is, zelfs als zij naaste fiscaal ook beschermend wordt (wat onmogelijk te vermijden zal zijn), maar niet in een ommezien samengesteld en voor mondelinge behandeling gereedgemaakt. En van de tabak zoude de Minister wel spoedig een flinken duit kunnen binnenhalen, als hij in het voetspoor trad van zijn voorgangers, die met een banderollebelasting van 10 pCt. van den verkoopprijs f 6 millioenen dachten te krijgen, wat, met een verhooging van het percentage, wel tot 10 millioenen ware op te voeren. Maar de Minister wil hierbij een eigen weg volgen en is daarop nog maar aan de instelling van een staatscommissie toe; voordat deze hem een, reeds zoo vaak gezochten, beteren weg aan de hand doet, welke tot een opbrengst van f 20 millioenen leidt en de Kamer dien weg aanvaardt, zal er nog heel wat tijd verloopen, zoodat de rookers nog niet in beklag zijn te brengen, eerder het optreden van dezen Minister kunnen toejuichen.

Van de belastingen, welke de Minister nog meer in den zin heeft ter verkrijging van nog f 60 millioenen — een groep, tot welke de thee- en koffieheffingen nu reeds zijn uitgesteld — zullen wij maar niet spreken. Zooveel schijnt zeker, dat, al praat de Minister gaarne over indirecte belastingen — een vermaak, waarmede hij zich veel vijanden bezorgt — hij in de practijk allicht niet gevaarlijker voor de tegenstanders quand même van zulke belastingen zal blijken dan zijn voorgangers, die het statistiekrecht en de verhooging van het bier tot stand brachten.

Niet gevaarlijker althans, voor zoover het geldt de indiening en verdediging van indirecte belastingen, maar wel gevaarlijker in zooverre zijn financieele politiek er onvermijdelijk toe zal leiden, dat zijn opvolgers, van welke richting ook, noodgedrongen of gewillig, hooge belastingen op algemeene verbruiksartikelen, al of niet in monopolievorm, zullen moeten voorstellen.

Het gaat op het oogenblik niet om het al of niet willen behandelen of aannemen van zulke belastingen, maar om het al of niet noodzakelijk maken, dat ze onder latere kabinetten worden behandeld en aangenomen.

En hieraan is maar zeer weinig aandacht gegeven in de Eerste Kamer. Van de rechterzijde schenen

¹⁾ Wie als schr. dezes weet, hoeveel moeite het kostte (achter de schermen) om de, overigens destijds ter zake uiterst bereidwillige, Tweede Kamer in den zomer van 1916 maandenlang aan het behandelen van belastingontwerpen te houden en in December nog eens weer daartoe te krijgen, heeft recht te betwijfelen, of er in 1919 nog meer dan toen van haar gedaan zal zijn te krijgen, en dan in 1920 vlgg. wederom.

zelfs de meest ernstige mannen in het — met grooten ijver aangehaalde — feit, dat Mr. Treub de financiën in desolaten toestand achterliet, voor de leden van het tegenwoordige kabinet een vrijbrief te vinden om de schatkist aan hun opvolgers in *nog veel hopeloozeren* toestand achter te laten. Behalve het gebruikelijke advies om toch te trachten op de bestaande takken van dienst wat zuinig te zijn, geen woord van protest tegen de plannen, welke noodzakelijk maken niet slechts om in het, deels geërfde, deels reeds zelf gefokte, tekort van f 29 miljoen en de financiering van de crisisuitgaven te voorzien, doch ook nog om eerst f 60 en later nog eens f 60 miljoen aan nieuwe belastingen te heffen tot dekking van reusachtige — gedeeltelijk nog te vermijden — *nieuwe* uitgaven. Men verblijdde zich over eenige, voor zoover zij werkelijk goed zijn, allerminst nieuwe en, voor zoover zij werkelijk nieuw zijn, allerminst goede regelen¹⁾, in den ministerraad gesteld omtrent de homogeniteit van het kabinet op financieel gebied, regelen, die de uitgaven geen dubbeltje zullen doen dalen, eerder zullen doen stijgen, en . . . dat was alles! Geen woord over de vraag of men nu inderdaad f 206 miljoen aan nieuwe belastingen moet en kan gaan heffen! Alleen de heer Van Nierop klaagde over het slappe handje van den Minister inzake de uitgaven. Hetgeen de Minister daartegen, zoo bij interruptie als in zijn antwoord, aanvoerde — nl. zijn de uitgaven dan niet nuttig? — zoude heel aardig zijn, als de middelen tot dekking der uitgaven uitsluitend konden worden gegeven van hen, die inkomens van f 10.000 en meer thans geheel plegen te verteren. Maar de dekkingsmiddelen moeten óók komen uit hetgeen lieden met zoodanig inkomen thans plegen te bestemmen tot kapitaalvorming en óók uit de inkomens van f 800 (zelfs ook lager) tot f 10.000, die anders geheel verteerd of gedeeltelijk opgelegd zouden worden.

De Minister van Financiën heeft de moeilijke taak om te overwegen, of zeker belang, dat de Staat behartigen wil, zekeren dienst, dien hij aan de ingezetenen (natuurlijk ten slotte op hun eigen kosten) bewezen wil zien, van meer beteekenis is voor de gemeenschap, dan hetgeen dientengevolge bij hen, die er de middelen voor opbrengen, achterwege moet blijven (vertering of kapitaalvorming). De laatste gulden, aan belasting betaald door dengeen, die dien gulden het slechtst missen kan, moet in 's Rijks handen van algemeen standpunt meer nut stichten dan hij zulks bij dien ingezetene kon doen. Hoe dieper men in de zakken der belastingschuldigen grijpt, hoe onmisbaarder guldens men daaraan onttrekt en anderzijds hoe minder nut die guldens in handen der regeering zullen kunnen doen.

Het is zeer wel mogelijk, dat men nog een heel eind gaan kan, alvorens het verteren van het inkomen van de ingezetenen door bemiddeling van den Staat, het genot, dat deze er gemiddeld van hebben, doet dalen onder het genot, dat zij er van hebben zouden, als zij zelf het benutten van het geld konden blijven regelen. En zeker zoude zulks het geval zijn, als het mogelijk was om voor den Staat juist de guldens te grijpen, die door de ingezetenen zelf het minst nuttig besteed zouden worden, uit het oogpunt der volksgemeenschap. Maar dit laatste is nu eenmaal onmogelijk en daarmee is rekening te houden. En ernstig moet men zich nu vragen, of een opdrijving der Staatsuitgaven en der belastingen als wij thans zien, in een tijd, waarin toch reeds op een aardig percentage van het inkomen beslag wordt gelegd, tot dekking van wat alle volksgenooten tezamen in de laatste vijf jaren extra hebben verteerd (maar nog niet betaald) wegens de crisistijden, of zulk een opdrijving nog in het algemeen belang is te achten; en of zij ook nog wel in het belang is van de groepen

zelf der bevolking, wier belang in deze met het algemeen belang vereenzelvigd wordt.

Wat de som beteekent, welke de Minister al dadelijk noodig heeft, t.w. 146 miljoen (wij zwijgen maar weder van de nog na te komen f 60 miljoen, al zullen de uitgaven, welke die nadere heffing noodig maken, wel spoedig worden voorgesteld en gevoteerd), blijkt uit de volgende cijfers. In 1906, toen Mr. De Meester zijn prognose maakte omtrent hetgeen er in de volgende vier jaren aan nieuwe belastingen zoude noodig zijn (o.a. voor de sociale wetgeving) bedroegen de gewone ontvangsten 176 miljoen; Mr. De M. achtte f 10 miljoen aan nieuwe middelen noodig, bedrag, dat in de volgende jaren ruimschoots aan nieuwe belastingen werd opgelegd. Einde 1915 kwam Mr. Treub tot elks ontsteltenis met een plan van f 60 miljoen; thans zijn de gewone ontvangsten voor 1919 op f 308 miljoen geraamd en komt men, na al wat in 1916 en 1917 reeds gevoteerd is aan nieuwe lasten, met plannen om f 146 miljoen per jaar aan de belastingen toe te voegen.

Zeker, 146 miljoen zijn thans niet meer, wat zij in 1906 waren, het geld is minder waard (maar wij mogen toch niet rekenen naar dezen ergsten tijd van daling van koopkracht) en wij zijn aan grotere cijfers gewend geraakt. Maar het is de vraag, of ons nationaal vermogen per hoofd der bevolking nu wel grooter is dan in 1906. Door de statistieken der vermogensbelasting moeten wij ons niet in de war laten brengen; er zijn verschillende omstandigheden, welke die viciëeren (de stijging van den grondprijns niet als gevolg van stijging van de opbrengst in gewassen, doch alleen van den prijs hiervan, het meetellen van het milliard nieuwe staatsschuld onder de baten van wie de obligaties bezitten, maar niet onder de schulden van de belastingschuldigen, die er de rente van opbrengen, enz.). Ons achterland is geruïneerd, een groote debiteur van onze natie eveneens. En mocht oriëntering naar het westen slagen, dan vinden wij daar ook al verarmde buurlieden. De nieuwe belastingen zullen zeer zwaar drukken, vaak zeer diep uit de zakken moeten worden opgediept. . . of minder diep, maar dan worden genomen van wat hard noodig is om het nationaal kapitaal op peil te brengen en te houden.

Onder de belastingen, welke wel in de eerste plaats tot stand zullen komen, zijn er reeds, die bedenkelijk in laatstgenoemde richting werken, onder die, welke nog eenigen strijd zullen kosten, zijn er die zulks sterk zullen doen, b.v. de belasting op de vermogensvermeerdering, die zeker niet zelden, wie aarzelt tusschen verteren en opleggen, het eerste zal doen kiezen. En dan de successiebelasting in de zijlijn; sociaal rechtvaardig ongetwijfeld. Maar bij wie geen kinderen hebben, zullen de lijfrenten, welke het kapitaal helpen opeten, ongetwijfeld zeer talrijk worden, als men weet, dat de broers en zusters, neven en nichten toch maar 50 pCt. krijgen van wat men voor hen overlaat. Ernstig rijst de vraag, of de arbeiders in sociale maatregelen, welke met zulke middelen gedeekt moeten worden, niet een trojaansch paard cadeau krijgen, waarmede zij geringere productiviteit van hun arbeid, met als noodzakelijk gevolg lagere levensstandaard, binnenhalen.

De Minister voelt wel voor het denkbeeld, dat vooral de verteringen der meergegoeden door de belastingen moeten worden getroffen en belemmerd, maar wij zullen van dat gevoelen voorloopig niet anders bemerken, dan wat verhooging van de personeele belasting. Later zullen fiscale invoerrechten daarbij komen en de tabak, maar hierbij blijkt — zooals gezegd — niets van haast; van plannen om maar al vast dadelijk hooge invoerrechten te gaan heffen van aperte weelde-artikelen hoort men niets. De voorstanders van hooge verteringsbelastingen worden zoet gehouden met een weeldebelasting van f 10 miljoen, maar, die behoort tot het allerlaatste plan en bleef in nevelen gehuld, die de ongelooovigen in zulk een belasting niet geloof-

¹⁾ Zulks werd door mij besproken in de „Nieuwe Courant” van 25 Februari j.l., waar één goede, maar weinig belangrijke, nieuwigheid werd erkend.

viger gemaakt hebben. Het plan Van Ketwich Verschuur tot invoering van een, hier reeds meer aanbevolen, „Verbraucheinkommensteuer” wordt in den hoek geduwd met een becijfering, die juist schijnt tot het voorlaatste cijfer. De Minister zegt, er blijft van het totaalinkomen, dat onder de inkomstenbelasting valt, slechts f 200 miljoen met de algemeene verteringsbelasting te belasten en 5 pCt. hiervan is maar f 10 miljoen. Het komt mij echter voor, dat de heer Verschuur — en terecht — van de verteringen (door den Minister becijferd op f 200 miljoen), welke zij zoude willen belasten, wel een hooger percentage zoude willen heffen, zoodat de opbrengst een 25 of 40 miljoen zoude worden. De moeilijkheden worden allermint ontkend van zulk een heffing, maar zij werkt dan ook in twee richtingen goed: geld te halen, waar het blijkbaar goed gemist kan worden en tot beleggen aan te sporen. En ze is beslist noodig naast de belasting op de vermogensvermeerdering, die tot verteren aanspoort!

Onze slotsom is, dat, wanneer niet en Regeering en Parlement zich ernstig gaan afvragen, of niet de Staat in deze tijden van algemeene depressie door de hevige kapitaalvernietiging, evengoed als de particulieren, bij het bepalen van de tering met de nering moet rekening houden, onze financiën in zeer slechten toestand zullen geraken. Het gevaar schijnt verre van uitgesloten, dat ook in den naasten tijd het voteeren van nieuwe uitgaven heel wat sneller zal gaan, dan het aannemen van nieuwe belastingen en dat de Staat dan, zelfs afgezien van hetgeen hij nog tijdelijk blijft doen wegens de buitengewone omstandigheden, in de plaats van de overconsumptie der vorige jaren in te halen nog lang daarmee zal voortgaan. Als dat geschiedt, hebben de arbeiders geen reden zich te verheugen in mooie sociale maatregelen; de kapitaalvernietiging, die zij dan medebrengen, veroorzaakt voor hen allicht evenveel of meer nadeel!

ANT. VAN GIJN.

DE BEURTVAARTVERZEKERING.

Het zal den aandachtigen courantenlezer opgevallen zijn, dat in den laatsten tijd onze dagbladen herhaaldelijk advertenties met bovengenoemd of soortgelijk opschrift bevat hebben en hij heeft zich misschien afgevraagd, wat daarmee toch beoogd werd. Hieronder wil ik eene poging doen zijne weetgierigheid te bevredigen.

De aansprakelijkheid van den beurtvaarder ten aanzien van ten vervoer overgenomen goederen wordt in onze wet geregeld in art. 91 Wetb. v. Kooph., welk artikel bepaalt, dat de beurtvaarder voor alle schaden aansprakelijk is, tenzij hij overmacht, eigen gebrek van het goed zelf of schuld van den afzender of expediteur bewijst. De beurtvaarders zelf hebben deze aansprakelijkheid veel te drukkend voor hun bedrijf geoordeeld, met gevolg, dat de Vereeniging tot behartiging van de belangen van de Binnenlandsche Beurtvaart (stoom en zeil), gevestigd te Rotterdam, in hare vergadering, dato 18 Juli 1912, eene andere regeling getroffen heeft, bekend onder den naam „de Algemeene Vervoercondities” (nog gewijzigd dato 30 Maart en 7 Juni 1917).

Bij genoemde vereeniging zijn vele beurtvaarders aangesloten en ook van de niet-aangeslotenen hebben verscheidenen voor hunne beurtdiensten „de Algemeene Vervoercondities” geadopteerd, zoodat kan gezegd worden, dat bij de meeste beurtdiensten de aansprakelijkheid van den beurtvaarder niet door het Wetboek van Koophandel, maar door de Algemeene Vervoercondities bepaald wordt. Die Algemeene Vervoercondities nu ademen wel den geest van eenzijdigheid, waarin zij zijn vastgesteld: behoudens een zeker aantal schaden, waarvoor de beurtvaarder zich nimmer aansprakelijk stelt (als lek- en breukschaden), draaien zij eerstens den bewijslast om — niet de beurtvaarder moet zijn onschuld, maar de inlander de schuld van den beurtvaarder bewijzen — en bepalen twee-

dens; dat in die gevallen, waarin des beurtvaarders schuld bewezen is, diens aansprakelijkheid toch nooit verder gaat, dan tot 60 cent per K.G. bruto gewicht.

Dat de inladers zich tegen die voor hen hoogst nadeelige regeling nimmer verzet hebben, is verwonderlijk en kan dan ook alleen verklaard worden eendeels door gebrek aan organisatie onder hen, anderdeels door het feit, dat zij wel meerendeels verzekerd zullen zijn, zoodat ingeval van schade niet zij, maar assuradeuren de dupe worden van des beurtvaarders zoo beperkte aansprakelijkheid. (Overigens kan veilig worden aangenomen, dat assuradeuren bij de vaststelling der premie met die geringe kans van verhaal op den beurtvaarder rekening gehouden hebben, zoodat het ten slotte toch de inladers zijn, die het gelag betalen.) Ik zeg: „meerendeels”, want nog steeds zijn er fabrikanten en handelaren, geregelde inladers, die eenvoudig verzuimen voor de verzekering hunner soms hoogst waardevolle verzendingen zorg te dragen, terwijl een particulier, die eens een pakje met een beurtdienst meegêeft, gewoonlijk zelfs den weg niet weet om in de verzekering te voorzien. Overkwam zulk onverzekerd goed eene schade, dan was Holland in last: de beurtvaarder, niet tot vergoeding verplicht, gevoelde gewoonlijk ook niet veel lust iets aan de zaak te doen, maar anderzijds vreesde hij een goeden klant voor het hoofd te stooten en knaagde ook somtijds zijn geweten. Gevolg: in hooge mate willekeur in het al dan niet vergoeden van dergelijke schaden en wie het hardst schreeuwde, had de beste kans.

Sinds 1 Maart j.l. is de zaak echter in een nieuw stadium gekomen. Op dien datum is nl. in werking getreden de in Stbl. no. 29, dato 4 Febr. 1919 afgekondigde Binnenscheepvaartregeling, door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel op grond der Binnenscheepvaartwet-1918 vastgesteld. De beurtvaart wordt daarin geregeld in hoofdstuk IV, in artikel 27, waarvan bepaald is, dat de beurtvaarder verplicht is den inlander te vragen, of hij al dan niet verlangt door den beurtvaarder verzekerd te worden. Bij bevestigende beantwoording dier vraag is de beurtvaarder verplicht voor de verzekering, die aan een zeker aantal minimum-eischen moet voldoen, zorg te dragen. De sanctie op den hier aan den beurtvaarder opgelegden plicht vindt men in art. 29. Verzuimt de beurtvaarder de vraag, of verzekering al dan niet verlangd wordt, te doen beantwoorden, dan wordt zijne aansprakelijkheid bepaald door het Wetboek van Koophandel, ook al heeft hij voor zich bij de vervoerdocumenten eene lichtere aansprakelijkheid (b.v. die der Algemeene Vervoercondities) bedongen, terwijl hij, wanneer hij niettegenstaande bevestigende beantwoording der vraag verzuimt, voor de verzekering zorg te dragen, voor alle schaden, aan de ten vervoer overgenomen goederen overkomen, aansprakelijk is, met uitzondering van die, welke door schuld van den afzender of eigen gebrek van het goed veroorzaakt zijn.

Sinds de inwerkingtreding van bovenstaande regeling kan het dus niet meer voorkomen, dat goederen door onwillekeurig verzuim van den afzender onverzekerd reizen, terwijl aan hem, die tot nu toe naliet te verzekeren, omdat hij den weg daartoe niet wist, die weg thans op zeer gemakkelijke wijze gewezen is. Het publiek mag den beurtvaarders, op wier adviezen bovenstaande regeling ongetwijfeld getroffen is, daarvoor dankbaar zijn. Wel is de binnenscheepvaartregeling een crisismaatregel en dus bestemd binnen kortere of langeren tijd weder te verdwijnen, maar voor eene meer definitieve regeling is de weg ongetwijfeld gebaad, terwijl, ook al mocht daarvan worden afgezien en de beurtvaart weder geheel vrij gelaten, in ieder geval van bovenstaande regeling eene opvoeden-de kracht zal zijn uitgegaan.

Nauwelijks was bekend, dat eene regeling als boven omschreven stond getroffen te worden, of de verzekering van beurtgoederen verheugde zich in de belang-

stelling van allen, bij het transportverzekeringswezen betrokken. Zelfs lieden, tot nu toe buiten het verzekeringswezen staande, trokken zich de zaak aan: de Nederlandsche Staatscourant van 3 December 1918 (no. 282) bevat de statuten eener nieuwe maatschappij, de Beurtvaart Verzekering Maatschappij, door eenige beurtvaarders opgericht, die zich speciaal ten doel stelt de verzekering van goederen in de beurtvaart ter hand te nemen. Die daad van eenige beurtvaarders doet eenigszins vreemd aan; het zijn de beurtvaarders zelf geweest, die door hunne zoo eenzijdig vastgestelde „Algemeene Vervoercondities” verzekering voor de inladers tot eene dringende eisch gemaakt hebben. Maar dan ligt het toch allerminst op hun weg om door oprichting eener verzekeringmaatschappij te trachten in de vruchten, die die verzekering mocht afwerpen; een aandeel te verkrijgen.

Ook beursassuradeuren roerden zich; zoowel te Amsterdam als te Rotterdam verklaarden meerdere assuradeuren zich bereid goederen in de beurtvaart te verzekeren op condities, die zelfs nog iets gunstiger waren dan die door de Beurtvaart Verzekering Maatschappij aangeboden.

Alle aangeboden regelingen huldigen echter het volgende verzekeringssysteem: assuradeuren nemen aan te verzekeren al die goederen, aan den beurtvaarder ter verzending gegeven, ten aanzien waarvan de afzender op het beurtvaartadres verklaart, dat hij daarvoor verzekering wensch. Voor het tot stand komen der verzekering is voldoende, dat de beurtvaarder van dien wensch nota neemt en ten bewijze daarvan het reçu, dat hij afgeeft, van eene aantekening voorziet onder gelijktijdige inschrijving der verzekering in een register. Voorafgaande opgave van den post aan den verzekeraar is niet noodig en de verzekeraar kan dan ook niet de verzekering van bepaalde zendingen weigeren. Wel is natuurlijk de beurtvaarder verplicht telkens aan den verzekeraar op te geven, welke verzekeringen hem over zeker tijdvak zijn opgedragen en de deswege verschuldigde premie af te dragen. De Beurtvaart Verzekering Maatschappij past bovenstaand systeem toe door gebruik te maken van assurantie-zegels. De beurtvaarder treedt dus eigenlijk op als agent van den verzekeraar en heeft als zoodanig recht op eenige belooning. Alle aanbiedingen door assuradeuren gedaan tot verzekering van beurtgoederen houden dan ook toekenning aan den beurtvaarder van 20 pCt. der geïnde premies bij wijze van commissie in.

Blijkens art. 27 der Binnenscheepvaartregeling, moet het vervoerdocument o.a. verwijzen naar de condities, waarop het vervoer geschiedt. Als regel kunnen we aannemen, dat deze de Algemeene Vervoercondities zullen zijn. In het voorafgaande heb ik reeds aangetoond, dat deze den beurtvaarder eene zeer beperkte aansprakelijkheid opleggen; niettemin eenige aansprakelijkheid blijft bestaan.

Waarschijnlijk gedreven door concurrentiezucht, hebben nu meerdere assuradeuren zich tot de volgende uitbreiding hunner offerte laten verleiden: verklaart de beurtvaarder zich bereid om in plaats van met 20 pCt. met 15 pCt. der geïnde premies als commissie genoeg te nemen, dan vrijwaren assuradeuren hem bovendien tegen iedere aanspraak, die op hem op grond der Algemeene Vervoercondities ter zake van zijn vervoer zou kunnen worden uitgeoefend. Voor zoover die aanspraak goederen mocht betreffen, die de beurtvaarder ingevolge de desbetreffende aanwijzing op het beurtvaartadres reeds bij zijne assuradeur verzekerd heeft, is het bovenstaande logisch: het zou te gek zijn, wanneer de assuradeur, schade betaald hebbende op goederen, welke de beurtvaarder bij hem verzekerd heeft, recht van verhaal zou hebben op dienzelfden beurtvaarder. Slechts op de wijze, waarop hier bereiking van het gewenschte doel gezocht wordt, valt aanmerking te maken. Eenvoudiger ware geweest om te bepalen, dat de assuradeur, be-

taald hebbend, afstand doet van zijn recht van verhaal voor zoover hij zulks tegen den beurtvaarder mocht kunnen uitoefenen. Het stelsel is echter, uit commercieel oogpunt beschouwd, allerwaast ten aanzien van goederen, die het beurtvaartadres als „niet te verzekeren” vermeldt en die dus niet bij den beurtvaart-assuradeur verzekerd worden. Immers naarmate het aantal goederen, waarvan het beurtvaartadres zegt, dat zij verzekerd moeten worden, geringer is, geniet de beurtvaart-assuradeur minder premie; in gelijke mate zal echter het aantal goederen, welke het beurtvaartadres als „niet te verzekeren” aanwijst, grooter zijn en dus de omvang der aansprakelijkheidsverzekering van den beurtvaart-assuradeur eveneens. M.a.w. hoe geringer het premie-inkomen van den assuradeur, des te grooter zijn risico. Dit strijdt dusdanig met gezonde commercieele begrippen, dat ik aan bovenstaand stelsel slechts een kort leven voorspel. En weet het niettemin zijn bestaan nog eenigen tijd te rekken, dan zal het zulks zeker niet aan zijn logischen opzet danken, maar enkel en alleen daaraan, dat de aansprakelijkheid van den beurtvaarder volgens de Algemeene Vervoercondities nu eenmaal zeer gering is en dus ook overneming van dit risico voor den beurtvaart-assuradeur weinig beteekent.

Rotterdam, Maart 1919.

Mr. v. W. P.

INDEX-CIJFERS.

De daling, welke wij bij het index-cijfer over Januari konden vaststellen, heeft zich in Februari — alhoewel in veel mindere mate — voortgezet. De vermindering van het totaalcijfer, over Januari 243 punten, is in Februari tot op ongeveer een vijfde deel gereduceerd; het totaalcijfer is namelijk met 55 punten verminderd en bedraagt thans 5796. Het procentueele cijfer daalde van 265,9 tot 263,8. De overeenkomstige cijfers voor eind Februari 1918 bedragen resp. 5818 en 264,4, die voor Juli 1914 2565 en 116,6. Hieruit valt op te maken, dat het huidige prijsniveau dus reeds lager is dan dat van een jaar geleden. Hieronder volgt de gebruikelijke staat.

Data	Granen en oleeaach	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen-indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5) . .	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April „	560	350½	626½	493	567	2597	118,0
1 Juli „	565½	345	616	471½	551	2549	115,9
1 October „	646	405	611½	472½	645	2780	126,4
1 Januari 1915	714	414½	509	476	686½	2800	127,3
1 April „	840	427	597	644	797	3305	150,2
1 Juli „	818	428	601	624	779	3250	147,7
1 October „	809½	470½	667	619½	769½	3336	151,6
1 Januari 1916	897	446	731	711½	848½	3634	165,1
1 April „	949½	503	796½	851	913	4013	182,4
1 Juli „	989	520	794	895	1015	4213	191,5
1 October „	1018	536½	937	858½	1073	4423	201,0
1 Januari 1917	1294	553	1124½	824½	1112	4908	223,0
1 April „	1346	610½	1226	834½	1283	5300	240,9
1 Juli „	1432½	652½	1441	841½	1278½	5646	256,6
1 October „	1221½	726	1509½	822½	1354½	5634	256,1
1 Januari 1918	1286½	686	1684½	839½	1348½	5845	265,7
Einde Jan. „	1221½	686	1719½	829	1329	5785	262,9
„ Febr. „	1235	693	1733	838	1319	5818	264,4
„ Mrt. „	1238	697	1777	836	1319	5867	266,6
„ April „	1244	744½	1760	850	1342½	5941	270,4
„ Mei „	1247	777½	1773½	849	1369	6016	273,4
„ Juni „	1274	777½	1811½	861½	1380½	6105	277,5
„ Juli „	1274	777½	1808	889½	1379	6128	278,5
„ Aug. „	1287½	775	1920	889½	1395	6267	284,8
„ Sept. „	1246½	779½	1929	889	1394	6238	283,5
„ Oct. „	1271	780	1889	878½	1391½	6210	282,6
„ Nov. „	1289	782½	1848	903	1389½	6212	282,6
„ Dec. „	1303	782½	1805½	816	1337	6094	277,0
„ Jan. 1919	1287	782½	1618½	828	1335	5851	265,9
„ Febr. „	1288½	782½	1596½	818	1310½	5796	263,8

De eerste twee groepen — aldus „The Economist”

— geven weinig belangrijks te melden, maar bij weefstoffen, mineralen en diversen was er eenige schommeling. De katoennoteringen, zoowel wat de Amerikaansche als de Egyptische grondstoffen betreft, zoomede de garen en doekprijzen, zakten deze maand weer een weinig verder in, alhoewel niet in die mate als in Januari, medio Februari was de markt zeen geanimeerd. Ook voor zijde was een zwakke tendens waarneembaar. Twee gebeurtenissen verdienen vermelding t.w. de vergunning van den Board of Trade vóór den handel met Bulgarije en Turkije en de heropening van de katoenfabrieken te Rijssel.

Bij de delfstoffengroep zijn de prijzen van stalen rails en ijzeren staven enkele punten opgelopen. Tin-, koper- en loodprijzen daarentegen brokkelden aanmerkelijk af, hoewel tin einde Februari zich wat kon herstellen. De groep „diversen” vertoonde weinig beweging; rubber was wat gemakkelijker, terwijl talk een scherpe daling vertoonde.

Kleinhandelsprjzen. De verhoudingscijfers van verbruiksartikelen, in den handel gebracht door de Coöperatieve Winkelvereniging van „Eigen Hulp” te Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Utrecht, Leeuwarden en 's-Gravenhage (voorheen E. H.), welke door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd worden, zijn de navolgende.

Artikelen	1914	1915	1916	1917	1918	Dec. 1918	Jan. 1919
Gort	116	142	165	—	123	123	123
Koffie	88	91	100	118	174	176	176
Margarine	99	102	110	122	136	138	138
Stroop	100	125	161	179	193	196	196
Suiker (basterd) ..	91	105	115	116	120	127	127
„ (melis)	89	98	102	103	105	108	108
Zout	80	90	90	110	190	190	190

De prijzen voor het jaar 1893 werden gelijk 100 gesteld.

AANTEKENINGEN.

Beurswetgeving in België. — Wij zijn thans in de gelegenheid den juisten tekst en de toelichting te geven van de in België voorgestelde wet op de effectenbeurzen ¹⁾. Het ontwerp is in het Nederlandsch en in het Fransch gesteld, de toelichting alleen in het Fransch. Zij luiden:

Ontwerp van Wet tot regeling der openbare fondsen- en wisselbeurzen.

Albert, Koning der Belgen, Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil!

Op de voordracht van Onzen Eersten Minister, Minister van Financiën. Wij hebben besloten en Wij besluiten: Onze Eerste Minister, Minister van Financiën, zal, in Onzen naam, bij de Wetgevende Kamers, het wetsontwerp indienen waarvan de inhoud volgt:

Art. 1. Het oprichten eener openbare fondsen- en wisselbeurs wordt van de machtiging van den Minister van Financiën afhankelijk gesteld. Deze kan insgelijks sluiting daarvan voor een bepaalden tijd bevelen.

Art. 2. Bij elke openbare fondsen- en wisselbeurs is er een door den Minister van Financiën benoemden Commissaris der Regeering. Laatstgemelde zorgt voor de toepassing der wetten en reglementen. Hij kan de beraadslagingen der beurscommissie bijwonen. Hij vestigt dezer aandacht op de misbruiken welke bestaan hem is gebleken.

Art. 3. De beurscommissie beschikt op de verzoeken tot toelating der waarden ter notering, alsmede op derzelver schrapping, overeenkomstig de bepalingen voorgeschreven door de plaatselijke reglementen.

Openbare uitgifte verkoop bij openbare inschrijving en toelating eener vreemde waarde ter notering wordt van de machtiging van den Minister van Financiën afhankelijk gesteld.

Alle overtreding van deze bepaling wordt met eene boete van 50 tot 10.000 frank gestraft.

Art. 4. (*Overgangsbepaling*). Tijdens den duur van den

¹⁾ Men zie hierbij de beschrijving der organisatie van de beurs te Brussel op pag. 30 van dezen jaargang.

oorlogstijd wordt, bij de openbare fondsen- en wisselbeurzen, nieuwe toelating van wisselagenten opgeschorst.

Mits machtiging van den Minister van Financiën, kan uitzondering worden gemaakt ten gunste van bloed- of aanverwanten, die de firma eens ingeschreven wisselagents mochten overnemen of aanhouden.

Gegeven te Brussel, den 14 Januari 1919.

ALBERT.

Van 's Konings wege: De Eerste Minister, Minister van Financiën,

Léon Delacroix.

Exposé des motifs.

Messieurs,

Les graves répercussions qu'exercent sur la fortune publique les opérations des bourses de change et de fonds publics ne permettent point de maintenir plus longtemps ces institutions à l'abri de tout contrôle de la part de l'Etat.

Tout en évitant l'immixtion gouvernementale dans leurs opérations, et sans porter en aucune façon atteinte au droit de police qu'exerce sur elles l'autorité communale, le projet que nous avons l'honneur de soumettre aux délibérations de la Chambre place les bourses de change et de fonds publics sous le contrôle du Ministre des Finances à un triple point de vue.

Il subordonne la création de toute bourse de change et de fonds publics à l'autorisation ministérielle. Mais ce pouvoir accordé au Ministre des Finances serait vain s'il ne se continuait sur les bourses ainsi autorisées. A certaines époques de crise, une fermeture momentanée de la bourse est seule capable de mettre l'épargne publique à l'abri de spéculations dangereuses. L'article 1er donne au Ministre des Finances tous les pouvoirs nécessaires à cet égard.

L'article 2 assure au Gouvernement un moyen de contrôle permanent sur l'application des lois et règlements dans les bourses de change et de fonds publics. Un commissaire nommé par le Ministre des Finances est investi de cette surveillance. Il peut assister aux délibérations de la commission de la bourse, mais sans avoir auprès de celle-ci d'autre rôle à remplir que de lui signaler les abus dont il a constaté l'existence.

Les délibérations de la Bourse demeurent, en principe, libres de toute intervention gouvernementale, notamment en ce qui concerne l'admission des valeurs à la cote et leur radiation (art. 3, alinéa 1). Toutefois, lorsqu'il s'agit de valeurs étrangères, dont le placement en Belgique est susceptible d'entraîner l'exportation d'importants capitaux, l'intérêt national ne saurait s'accommoder de décisions uniquement inspirées par des préoccupations d'ordre financier. A aucun moment, la nécessité d'un contrôle gouvernemental ne s'est imposée d'une manière aussi évidente. Par suite d'un arrêt prolongé de la vie économique, des disponibilités considérables se sont accumulées dans le pays; ces disponibilités sont indispensables au relèvement de notre industrie, ruinée par l'occupation ennemie; il serait inadmissible que des émissions inconsidérées de valeurs étrangères sur notre marché les vinsent détourner des besoins les plus vitaux du pays. L'article 3, alinéa 2, subordonne désormais l'émission publique, la vente par souscription publique et l'admission à la cote de valeurs étrangères, à l'autorisation du Ministre des Finances. Une sanction pénale assure l'efficacité de cette disposition.

Tels sont les divers modes sous lesquels le Gouvernement estime que le contrôle de l'Etat peut utilement s'exercer sur les bourses de change et de fonds publics.

Ce contrôle ne portera pas remède à tous les abus. Mais une réforme plus profonde ne pourrait être réalisée par une ingénierie directe de l'Etat, sans contrarier les principes essentiels de la liberté commerciale. Les mêmes résultats pourront être atteints, sans soulever les mêmes objections, par une réglementation de la profession d'agent de change. Le Gouvernement étudie actuellement les mesures les mieux appropriées à la solution de cet important problème.

En attendant l'aboutissement de ce projet, il convient, par une disposition transitoire, de faire surseoir pendant la durée du temps de guerre à toute admission nouvelle d'agent de change aux bourses de change et de fonds publics. Il paraît néanmoins équitable d'apporter à ce principe une exception en faveur des parents ou alliés qui reprendraient et continueraient la firme d'un agent de change inscrit. Cette exception demeure subordonnée à l'autorisation du Ministre des Finances.

Telles sont les règles consacrées par l'article 4 et dernier du projet.

Le Ministre des Finances,
L. Delacroix.

Vermoedelijk in aansluiting hieraan heeft de Ge-

meenteraad van Brussel eenige wijzigingen in het Reglement voor de Beurs aangebracht, die vermeld werden in de Dagelijksche Beurscourant van 5 Febr. j.l. Hierin worden nieuwe eischen gesteld om toegelaten te worden tot, of gehandhaafd te worden op de lijst van agents de change ter beurze te Brussel. Men moet daartoe o.a. Belgisch onderdaan zijn; het beurscomité kan, mits ten minste $\frac{2}{3}$ zijner leden ter vergadering aanwezig zijn, met algemeene stemmen afwijking hiervan toestaan. Voorts moet men in de gemeentekas storten een waarborgsom van frs. 20.000. Over de toelating van kandidaten beslist het Beurscomité onder voorbehoud van het recht van beroep, voor welk beroep een commissie van 7 leden is ingesteld, welke leden worden benoemd door B. en W. Op de voor het inschrijven treden van dit reglement regelmatig geschreven agents de change zijn deze bepalingen slechts ten deele van toepassing, o.a. wel de eisch van te zijn Belgisch onderdaan.

Bij eene vergelijking der Belgische voorstellen met het hier te lande aanhangig ontwerp Effectenbeurswet houde men wel het verschil in het oog tusschen de toestanden op dit gebied in België en bij ons. In België zijn de beurzen, zooals in het nummer van 8 Januari 1919 nader is vermeld, gemeentelijke instellingen, die door de gemeenten worden geëxploiteerd en door een door het gemeentebestuur benoemd Beursbestuur worden beheerd. Op hare inrichting en werkwijze heeft dus het openbaar gezag reeds grooten invloed, waaraan dit ontwerp nu nog toevoegt toezicht der regeering door bevoegdheid tot sluiting, door aanstelling van een Commissaris der Regeering en door het vereischen van hare goedkeuring voor emissies en opnamen in de noteering van buitenlandsche fondsen. Hier te lande daarentegen staat men tegenover een geheel andere toestand, omdat hier de effectenbeurzen zijn particuliere instellingen, over wier regeling en inrichting de Regeering — afgezien van de tijdelijke Beurswet 1914 — niets te zeggen heeft. T.

Het verslag der Banco de Espana over 1918. — Wij ontvangen zoo juist het verslag van de Bank van Spanje over het afgelopen jaar. De biljettencirculatie van de bank — aldus vindt men er in medegedeeld — steeg in het afgelopen jaar van 2.798.641.700 peseta's op 3.334.288.425 peseta's. Niet-tegenstaande het allengs bezwaarlijk werd de goudvoorraad nog meer te versterken, is de bank er in geslaagd haren voorraad gemunt goud te brengen van 1.965.544.898,79 peseta's op 2.225.999.204,65 peseta's. Wat betreft de overige operaties, kunnen wij volstaan met te verwijzen naar den in dit blad driemaandelijks verschijnenden staat der belangrijkste posten, waarvan de laatste voorkomt in dit nummer. Op één post slechts willen wij aan de hand van het verslag de aandacht vestigen. Er valt eene voortdurende stijging waar te nemen in het credit-saldo der rekening-courant, hetgeen wijst op de geldruimte, die, evenals hier te lande, tengevolge der abnormale tijdsomstandigheden bestaan heeft. Wat betreft de operaties met de schatkist, lezen wij het volgende: Als voorwaarden voor eene verdere uitbreiding van de steeds stijgende circulatie van fiduciair ruilmiddel; werd bij Koninklijk besluit van 24 Juli bepaald, dat het aan den Staat te verstrekken credit ad 75 mill. pes. te verhoogen zou zijn tot 150 mill., de interest over het saldo verlaagd moest worden op 1 pCt. en bij de aanneming van goud de bank zich tot 10 pCt. zou beperken voor vreemde munt, die niet als wettig betaalmiddel in Spanje gangbaar is. Op 6 Augustus werd daarop aan de bank toegestaan de circulatie met 500 mill. te verhoogen. Verder heeft de bank zich herhaalde malen belast met de uitgifte van schatkistobligatiën. Eindelijk heeft de Banco de Espana het hare er toe bijgedragen, op verzoek der regeering, om de import en de export zoo veel mogelijk te vergemakkelijken. Zoo heeft de bank de door het Consortium financier français op

het „Consortio de banqueros Espanoles” getrokken wissels met een looptijd van 10 maanden tot een bedrag van 350 mill. peseta's in disconto genomen. Dit geschiedde onder zekere garantien van den Staat. Ook heeft de Spaansche bank wissels gedisconteerd, door de Federal Reserve Banks der Vereenigde Staten op banken te Madrid en Barcelona getrokken tot een bedrag van 75 mill. peseta's. Verder heeft zij verschillende industrieën krachtdadig ter zijde gestaan, met name de kurkindustrie.

C.

De Oostenrijksche Handelsvloot. — De geheele Oostenrijksche handelsvloot zal op een kleine uitzondering na langzamerhand in Italiaansche handen overgaan, doordat dezer dagen de aandelen, zoowel van den Oostenrijkschen Lloyd, van de Austro-Americana als van de Triester Navigazione Libera aan een Italiaansch consortium zijn verkocht, dat, naar gebleken is, in opdracht handelde van de Italiaansche Regeering.

Deze drie maatschappijen bezaten tezamen het grootste gedeelte van de Oostenrijksche koopvaardijvloot. Bij het uitbreken van den oorlog bezat de Oostenrijksche Lloyd 66 schepen, te zamen metende 278.191 Br. T., de Austro-Americana 76 schepen met 217.908 Br. T. en de Navigazione Libera 12 schepen met 35.000 Br. T. Deze vloot was zoo goed als nieuw; zij was in de laatste 10 jaren vóór den oorlog, gelijk de directeur-generaal van den Oostenrijkschen Lloyd in „Oesterreichische Schiffahrtsfragen” in 1911 vol trots schreef, door den grooten steun en subsidie van de Oostenrijksche Regeering geheel vernieuwd en gemoderniseerd en kon elke vergelijking met hare buitenlandische concurrenten, die op dezelfde landen voeren, glansrijk doorstaan.

Voor Italië is het bezit van een handelsvloot van groote waarde, thans vooral de aanvulling voor het door den oorlog verloren gedeelte. Italië bezat in 1914 totaal 1.940.900 ton en verloor (tot 1 Mei 1918) 1.170.000 ton. Door koop en aanbouw kreeg Italië er 230.000 ton bij, zoodat het over één vloot beschikt op het oogenblik van een millioen ton; deze inhoud wordt door den aankoop van de Oostenrijksche aandelen dus feitelijk met de helft vermeerderd.

Op de vraag, welke toekomst nu deze scheepvaartmaatschappijen zullen hebben, geeft de heer Schloss in de „Hansa” van 15 dezer antwoord. Hij vestigt er de aandacht op, dat de toekomst zoowel van den Oostenrijkschen Lloyd als van de Austro-Americana nauw verbonden is aan die van Triëst. Deze haven is in de eerste plaats ten behoeve van zuiver Oostenrijksche overwegingen uitgebreid, hiervoor werden groote financieele offers gebracht, vooral om goederen, die eigenlijk via de Noordzeehavens zouden zijn aangevoerd, over Triëst te leiden. Men denke hier aan de spoorwegtarieven, differentieele rechten en verschillende rabatten, welke alle tot den groei van Triëst hebben bijgedragen.

In een artikel in het Tijdschrift voor Economische Geographie, October '15, werd de economische betekenis o.a. van de haven van Triëst beschreven en daarin werd er op gewezen, hoe de tweede spoorwegverbinding, de z.g. Tauernspoorweg en Karawankenspoorweg München 179 K.M. spoorweglengte dicht bij Triëst bracht dan vroeger en dat daardoor dit centrum, per spoorweglengte berekend, 242 K.M. dicht bij Triëst dan bij Hamburg kwam. Het achterland van Triëst omvatte daardoor geheel Beieren en een groot deel van Zwitserland, dat tot dusver op de Italiaansche havens was aangewezen. De beide groote havens aan de Westkust van Italië zijn in onvoldoende staat, zoodat het is voorgekomen, dat schepen vele dagen, zelfs wel vele weken moesten wachten, voordat zij konden gelost en geladen worden. Dit op zichzelf doet reeds de voorspelling wettigen, dat Genua en Napels nooit zullen dulden, dat Triëst op eenigerlei wijze wordt bevoorreed, of dat zijne haven-

werken worden voltooid. Wordt Triëst Italiaansch en geen zelfstandige vrijstaat, dan heeft Duitsch-Oostenrijk geen reden om het verkeer over deze haven te leiden. Deze haven zal dan langzamerhand vervallen en den grooten scheepvaartmaatschappijen, den Lloyd en der Austro-Americana, wacht hetzelfde lot. Slechts in dienst van Oostenrijk hadden beide ondernemingen een toekomst, daar zij het achterland van Triëst bedienden. Nu met de Oostenrijksche monarchie dit achterland in hoofdzaak verdwenen is, zal er — naar de heer Schloss ten slotte opmerkt — aan beide vennootschappen weinig anders overblijven, dan zich met de groote Italiaansche scheepvaartmaatschappijen te fusioneer en Triëst te verlaten.

R.

Het alcoholverbod voor West-Afrika. — De Britsche Minister van Koloniën heeft op 19 Maart de regeeringen der West-Afrikaansche Bezittingen medegedeeld, dat de invoer van alle spiritualiën in deze kolonies voorloopig verboden is. Het zal echter mogelijk zijn voor den uitvoer daarheen licenties te verkrijgen, die door het Ministerie van Koloniën zullen kunnen worden afgegeven. Deze licenties zullen worden berekend naar de uitvoeren naar die gebieden gedurende het afgelopen jaar, terwijl spiritualiën, die reeds vóór 1 April ingescheept waren, zonder licentie kunnen worden toegelaten.

Onder geen enkel beding echter zal het Ministerie toestemming verleen voor den uitvoer van „Trade Spirits” naar West-Afrika. Deze voorschriften maken deel uit van een voorbereidenden maatregel, die wellicht definitief den invoer van spiritualiën in West-Afrika zal verbieden.¹⁾

De Times merkt naar aanleiding van dit verbod het volgende op: Jaren lang heeft er een zeer winstgevende invoerhandel bestaan (die grootendeels in Hamburg gevestigd was) van ruwe alcohol op West-Afrikaansche havens. De rechten op dien invoer maakten een der voornaamste bronnen van inkomsten der kolonies uit. Niettemin heeft men reeds lang getracht aan dien handel een einde te maken en speciaal nadat het binnenland van Afrika meer opengesteld werd, heeft men het belang er van ingezien, dat de Europeesche staten deze invoeren onderdrukten. Vooral ook omdat een groot deel der inboorlingen van het binnenland muzelman is en derhalve de drankhandel daar verboden behoorde te zijn. Zoo had de Royal Niger Company den drankhandel in haar gebied reeds verboden en dit verbod is bestendigd toen Nigerie door de Kroon werd overgenomen. Verder werd in Brussel op de Internationale Conferentie van 1889—1890 een algemeen besluit genomen, waarbij de contracteerende Mogendheden zich verplichtten de fabricage en het importeeren van alcoholica in bepaalde gebieden geheel te verbieden of met een vastgesteld overeengekomen minimum te belasten. Die minimumbelasting werd door de conventies van Brussel van 1890 en 1906 nog verhoogd. Het is steeds de groote vraag geweest of de verhooging dier rechten veel invloed heeft gehad op het drankverbruik door de inboorlingen en daar bovendien de regeeringen der kolonies voor een groot deel voor hunne financiën afhankelijk waren van den opbrengst der belastingen op den invoer, waren zij niet steeds geneigd het invoerverbod streng te handhaven.

In Europa zelf echter heeft men er geruimen tijd op aangedrongen in de verwachting, dat een verbod een goede werking zou hebben op de onderdrukking van de vele euvelen, die door den drankhandel op West-Afrika ontstonden. Het in 1877 in Engeland gestichte „Native Races and Liquor Traffic Committee” heeft er steeds voor op de bres gestaan de negers te beschermen tegen de demoralisatie door de „trade spirits.”

A.

¹⁾ Men zie ook pag. 830 v. j.

INGEZONDEN STUKKEN.

N.V. CENTRALE BOUWMATERIALEN-VOORZIENING. (C.B.V.)

Uit de kringen van den handel gingen reeds lang tal van stemmen op om spoedige opheffing te verkrijgen der vele, in de oorlogsjaren ingestelde, crisisinstituten. Met voldoening mag geconstateerd worden, dat onze huidige regeering het gevoelen van den handel deelt; enkele Rijksbureaux werden reeds opgeheven, van andere staat de opheffing voor de deur, zoodat de handel zich eerlang weer vrij zal voelen en het particulier initiatief zich, als vóór 1914, zal kunnen ontplooiën.

Ons land werd echter in oorlogstijd met ééne instelling verrijkt, die niet door eene simpele ministerieele beschikking kan worden opgeheven. Het is de N.V. Centrale Bouwmaterialen-Voorziening (C.B.V.). Het woningcongres te Amsterdam noemde, als een der oorzaken van den woningnood, de geweldige prijsstijging der bouwmaterialen. Waarschijnlijk als gevolg van dit congres, vatten eenige heeren het plan op, eene N.V. te stichten, ten doel hobbende de voorziening van openbare bouwwerken van de noodige materialen.

Het gelukte hun het Departement van Waterstaat, de gemeenten Amsterdam, 's-Gravenhage en Utrecht, zoomede de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten, van de wenschelijkheid eener dergelijke N.V. te overtuigen, waarvan het gevolg was, dat de N.V. den 13 April 1918 werd opgericht. Bij de voorbesprekingen zat de meening voor, dat de N.V. slechts zóó lang zoude werken als de tijdsomstandigheden dit noodzakelijk zouden maken. Deze bedoeling werd vastgelegd in al. 1 van Art. 26 van de statuten der N.V.: „Zoodra, naar het oordeel van den raad van commissarissen, de abnormale economische omstandigheden, welke aanleiding hebben gegeven tot de oprichting van de vennootschap, hebben opgehouden te bestaan, onderwerpt die raad aan het oordeel van de algemeene vergadering van aandeelhouders de vraag, of al dan niet tot liquidatie zal worden overgegaan”.

Waarvoor was het noodig deze Vennootschap op te richten? Niet omdat de handel onmachtig was de noodige bouwmaterialen te verschaffen. Ofschoon de aanvoeren uit het buitenland van vele materialen zeer bemoeilijkt werden, gelukte het aan de besturen van den Bond van Houthandelaren, van de Vereeniging van Handelaren in Bouwmaterialen in Nederland en van de Nederlandsche Vereeniging van IJzerhandelaren overeenkomsten te treffen met de Duitse Regeering, waardoor de aanvoeren dezer hoofdmaterialen in zoo ruime mate plaats vond als de omstandigheden dit veroorloofden.

Het groote motief was de geweldige prijsstijging der materialen. De indruk was gevestigd, dat de handel misbruik maakte van de omstandigheden en de prijzen ongemotiveerd opdreef. Daarin zoude de nieuwe N.V. verbetering moeten brengen. Het hierboven genoemde motief was echter onjuist en daardoor kon de N.V., wanneer zij niet op bijzondere wijze zoude worden gesteund, geen invloed op de prijzen uitoefenen.

Vanuit Engeland, België, Frankrijk en Amerika werden vrijwel geene bouwmaterialen meer geëxporteerd. Alléén Duitschland bleef nog leveren. De Duitse Regeering richtte verschillende Zentralstellen op, die den uitvoer moesten regelen en daarvoor consenten moesten verleen. Deze lichamen namen tevens de prijsregeling ter hand en geene uitvoervergunning werd verleend, dan wanneer de exporteur eene gewaarmerkte (eidstattliche) verklaring overlegde, dat de uit te voeren goederen berekend werden tot de prijzen, door de Zentralstelle vastgesteld.

De nieuwe prijzen golden ook voor oude contracten, zoodat de Nederlandsche importeur, wilde hij die

contracten uitgevoerd zien, eerst verklaren moest, er genoeg mede te nemen, dat overeengekomen lagere prijzen vervallen waren en de officieele hoge prijzen zouden worden berekend. Afgescheiden van de bovengenoemde gewaarmerkte verklaring, waren alle voorzorgen genomen om ontduiking dezer voorschriften of onderlinge tegenstrijdige afspraken tusschen verkooper en koper tegen te gaan. Alle betalingen moesten geschieden via de Deutsche Bank, waardoor de officieele contrôle tot het uiterste kon worden doorgevoerd.

De bovenbedoelde verhoogingen waren buitengewoon hoog; 350 pCt. opslag was niets bijzonders, terwijl de ons gunstige valuta buiten werking gesteld werd door de bepaling, dat de Mark moest worden omgerekend tot den vredeskoers, dus ad f 59,70 voor 100 Mark.

Voor de artikelen, uit het buitenland aan te voeren, kon de C.B.V. daarom geene prijsverlaging in het leven roepen, waardoor zonneklaar bewezen werd, dat het motief, dat de handel onrechtmatig de prijzen opgedreven had, valsch was. In eene vergadering van technische ambtenaren van gemeenten, aangesloten aan de C.B.V., door den directeur dezer N.V., op 21 Januari 1919 te 's-Gravenhage bijeengeroepen, verklaarde hij zelf: „voor zoover het aanvoer uit het buitenland betrof, kon zij (de C.B.V.) niet ontsnappen aan de dwingende maatregelen van de buitenlandsche regeeringen; Duitschland stelde b.v. prijsregelingen vast voor de levering van cement en drijfsteen”.

Deze mededeeling was niet compleet; die prijsregeling werd voor nagenoeg alle bouwmaterialen vastgesteld o.a. voor sloten, scharnieren, espagnoletten, enz., enz. Tijdens hare werking ervoer de C.B.V. dus, dat zij, wat betreft de buitenlandsche bouwmaterialen, geene prijsverlaging vermocht teweeg te brengen.

Wij zullen thans nagaan, hoe het verliep met de materialen, die hier te lande gemaakt worden. Voor de baksteen, het hoofdmateriaal, waren door het Rijksbouwmaterialen Kantoor maximumprijzen gesteld. Deze werden inderdaad belangrijk verlaagd. Doch ook hierbij behoefde de handel geen veer te laten.

Onmiddellijk vóór de oprichting der N.V. Centrale Bouwmaterialen-Voorziening had de toenmalige Directeur-Generaal van den Arbeid, op last van Minister Posthuma, eene overeenkomst met eenige groote steenfabrikanten afgesloten, waardoor de steenen ter beschikking van den Directeur-Generaal kwamen tot een prijs, ver beneden den productieprij. Dit contract was den fabrikanten afgedwongen, onder bedreiging, dat zij anders geene brandstoffen voor hun bedrijf zouden kunnen verkrijgen. Het mes werd hun dus op de keel gezet. Zij waren dwaas genoeg, voor de bedreiging te zwichten, hopende, dat hunne overige productie het verlies op het gedeelte dat voor de regeering bestemd was, zoude kunnen goedmaken. Toen hun later bleek, dat de hun toegewezen kolen niet toelieten veel meer steenen te maken dan zij aan de Regeering moesten afstaan, onttrokken zij zich weer aan de overeenkomst. De aldus afgedwongen goedkope steenen werden door de Regeering aan de C.B.V. afgestaan.

Een zelfde tactiek werd tegenover de fabrikanten van dakpannen gevolgd. De directeur der N.V. volgde het voorbeeld, hem door de Regeering gegeven. Natuurlijk had hij daartoe den steun der Regeering van noode. Het gelukte hem voor de levering van venster-glas dezelfde praktijken toe te passen en, ook onder bedreiging van staking van kolenverstreking, eene fabriek te dwingen tot het afsluiten van een contract, tot prijzen waarvoor de handel niet kon kopen.

Thans kwamen de draadnagels aan de beurt. Hier werd bedreigd met onthouding van brandstoffen en olie, de onmisbare factoren bij de fabricatie. Bovendien werd den fabrikant regeeringssteun toegezegd

voor den aanvoer van het benodigde ijzerdraad uit Zweden en werd hem deze onbewerkte grondstof, die nog aangevoerd moest worden, voor $\frac{1}{3}$ deel door de C.B.V. reeds betaald. Door deze maatregelen dwongen men de draadnagels te leveren tot den prijs van f 125 op het tijdstip, waarop dezelfde fabrikant aan den groothandel offereerde ad f 200.

Erkend moet worden, dat de C.B.V. hare beloften nakwam; deze fabrikant ontving véél meer olie en kolen dan hij noodig had. Tegelijkertijd waren verschillende textielabrieken genoodzaakt stop te zetten, wegens gebrek aan brandstof.

In de Nederlandsche producten voor de bouwnijverheid werden dus door de C.B.V. lagere prijzen bereikt. De wijze, waarop dit geschiedde, bracht echter evenmin eene bevestiging van de bewering, dat de handel misbruik van de omstandigheden gemaakt had en daardoor de prijzen had opgedreven. Alléén door onzedelijken dwang behaalde de N.V. een schijnsucces. Immers, de verliezen die den fabrikanten door de afgedwongen contracten berokkend werden, veroorzaakten eene evenredige verhooging voor dat gedeelte hunner productie, dat niet voor de C.B.V. bestemd was en daardoor werd de particuliere bouw zóó kostbaar, dat die practisch onmogelijk werd. Daardoor werd de werkloosheid onder de bouwvakarbeiders zéér ernstig vergroot.

Daarbij kwam, dat den handel in bouwmaterialen de kans ontnomen werd aan de eenig destijds mogelijke bouwnijverheid, die der volkswoningen, te leveren, waardoor ook in die bedrijven allerwegen werkloosheid ontstond.

Het ergste van alles is nog, dat de Staat en de Gemeenten, die door middel van de C.B.V. hunne bouwmaterialen betrokken, ten slotte véél voordeliger en beter geholpen zouden geweest zijn, wanneer zij bij den gesmaden handel waren blijven kopen.

Als goed koopman begon de C.B.V. met het vaststellen van Algemeene Verkoopsvoorwaarden. Die zijn zéér geslaagd!! Den koopenden lichamen wordt daarbij een reeks van verplichtingen opgelegd, zóó bezwarend, dat geen handelaar het wagen zoude die te stellen. Geen vrijstaand koper zoude daarop ingaan.

Als contra-prestatie belooft de C.B.V. alléén, in artikel 8:

„... te zullen streven naar trouwe uitvoering der koopovereenkomst, doch, overmacht, ook die, welke een gevolg is van den thans heerschenden oorlog en al wat verder buiten haar toedoen storend werkt op de productie, het vervoer of de aflevering der verkochte goederen, voor zoover daardoor de levering voor den verkooper kostbaarder wordt dan zulks bij het sluiten der overeenkomst het geval was, ontheft dezen van zijn leveringsplicht, zoolang de invloed daarvan voortwerkt.

„Zoo mogelijk zal de verkooper echter den koper in de gelegenheid stellen tot het ontvangen der te leveren goederen, doch alsdan met bijbetaling van de verhooging van den kostenden prijs.

„Hetgeen door den verkooper tengevolg van deze overmacht niet geleverd is, behoeft hij niet na te leveren, terwijl in al deze gevallen de overeenkomst voor het vervolg in stand blijft.”

Men ziet, de eenige belofte van den verkooper is nog een strop voor den koper.

Zien wij nu wat de ondervinding is van de aangeslotenen aan de N.V. C.B.V. De hierboven reeds genoemde vergadering van technische ambtenaren van gemeenten, aangesloten bij de C.B.V., werd, volgens de presentielijst, slechts door 47 heeren bezocht. Dit toont reeds niet veel liefde voor het instituut. Achtien dezer heeren voerden ter vergadering het woord: Hier van stelden 3 sprekers algemeene vragen, constateerde één, dat de C.B.V. voor de provincie Friesland niet bruikbaar was, vroeg één naar de plannen tot voortzetting der C.B.V. na den crisistijd, betrugde één tevredenheid met de leveringen der C.B.V., terwijl de overige 12 sprekers slechts grieven te berde brachten over qualiteit der geleverde waren, over ondoelmattige

en daardoor veel te kostbare verzendgelegenheid, in gebreke blijven van levering, het niet kunnen betrekken van bepaalde houtmaten enz. enz. Zelfs de éénige, bovenvermelde, tevredene klaagde tot 2 maal toe over de onbruikbaarheid van geleverde klinkers.

Typisch was de klacht van één der heeren, dat, toen de C.B.V. zich onmachtig verklaarde een aangenomen order geheel uit te voeren, hij het door de C.B.V. niet geleverde in den vrijen handel *zeer veel beneden de notering der C.B.V. kocht*.

Wanneer de C.B.V. werkelijk met goede bedoelingen is opgericht, dan mogen wij aannemen, dat de Raad van Commissarissen zoo spoedig mogelijk art. 26 der statuten zal toepassen, dat luidt:

„Zoodra, naar het oordeel van den raad van commissarissen de abnormale economische omstandigheden, welke aanleiding hebben gegeven tot de oprichting van de vennootschap, hebben opgehouden te bestaan, onderwerpt die raad aan het oordeel van de algemeene vergadering van aandeelhouders de vraag, of al dan niet tot liquidatie zal worden overgegaan.”

Gegronde vrees bestaat echter, dat commissarissen, daarin gesteund door den Directeur, zéér laat tot het oordeel zullen komen, dat de economische omstandigheden veranderd zijn; immers voor korten tijd stelden zij voor de afdeling hout een bediende aan met een contract voor 5 jaren; riepen zij dezer dagen sollicitanten op voor de betrekking van ingenieur-secretaris; vroegen zij vóór enkele weken bij advertentie een steenfabriek te koop en verklaarde de directeur, ter meergenoemde vergadering, dat het doel is geweest, het voorzichtig en doelbewust opbouwen van een groot wordend commercieel bedrijf en dat die weg in de toekomst niet mag verlaten worden.

Wanneer wij ten slotte zien, dat de handel thans, door de gewijzigde economische omstandigheden, beduidend lager levert dan de C.B.V. en de directeur dezer N.V. van de deelnemers eischt, hem hunne orders toe te vertrouwen zonder prijsaanvraag en zonder vergelijking met de prijzen van den handel, terwijl de voorzitter van den Raad van Toezicht der N.V. er een der gemeente-architecten een verwijt van maakte, dat hij de prijzen der C.B.V. tegenover een aannemer van volkswoningen genoemd had, waardoor bleek, dat deze de benodigde materialen goedkoop in den vrijen handel kon koopen, dan is het niet te boud de meening uit te spreken, dat hier niet meer tijdelijke hulp in crisisdagen drijfveer is, maar aan eene uiting van staats-socialisme valt te denken.

Het is daarom o.i. van het grootste belang, dat de aangesloten gemeenten ten spoedigste en met klem aandringen op toepassing van het geciteerde art. 26 der statuten, waardoor in de verschillende gemeenten de bedrijven der vele handelaren in bouwmaterialen weder leven zullen krijgen, waardoor het gemeentebelang gediend wordt, terwijl de gemeentewerken dan tevens beduidend goedkoop zullen kunnen worden uitgevoerd.

Het kwam reeds voor, dat bij éene aanbesteding lager werd ingeschreven door een aannemer, zonder verplichting van aankoop zijner materialen bij de C.B.V., dan door een, die op de prijzen der C.B.V. zijne berekening baseerde.

Het besluit van den Raad van Rotterdam, om niet tot de C.B.V. toe te treden, is wel zéér spoedig gebleken een verstandig besluit geweest te zijn.

's-Gravenhage, 11 Maart 1919.

A. G. V.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoer van paarden. In aansluiting aan het bericht ter zake in ons vorig nummer, kan vermeld worden, dat de N.U.M. aan het endosseeren van uitvoervergunningen een heffing verbonden heeft van f 50 per paard.

Maizena. Maximumprijzen zijn vastgesteld voor maizena in groot-, tusschen- en kleinhandel.

Melk. De gewijzigde omstandigheden, waarin ons land sinds korten tijd verkeert, maken de verstrekking van consumptiemelk op ruimer schaal mogelijk. Het rantsoen voor de gemeenten is verhoogd tot 3/10 liter per persoon per dag. De verplichting om overmelk tot boter te verwerken, is ingetrokken; de gemeenten kunnen desgewenscht den gecentraliseerden aanvoer van melk laten vervallen.

Eieren. Met ingang van 21 Maart is ingetrokken het verbod tot het bezigen van eieren voor de bereiding van advocaat of andere alcoholische dranken.

Vetvoorziening. Het ligt in de bedoeling de normaal- en de supra-margarine en de mélange B (zie het overzicht in No. 168) in de thans bestaande samenstelling en op voet van het huidige rantsoen te blijven distribueeren tot 2 Mei a.s. Dan zal de mélange B geheel vervallen en de rantsoenering van supra-margarine worden opgeheven. Alleen normaal-margarine blijft dan gerantsoeneerd. Reuzel en rundvet komen vrij, terwijl de vrije handel in binnenlandsche oliën en oliezaden reeds aanstonds zal worden hersteld.

Bakolie. De Minister van Landbouw heeft maatregelen getroffen om door bemiddeling van het Rijkskantoor voor Vetten en de erkende groothandelaren in olie, het publiek in staat te stellen in den kleinhandel bakolie bij de maat te betrekken, zolang de voorraad strekt.

Levensmiddelen voor Nederlanders in Duitschland. Een nieuwe regeling is getroffen voor het zenden van levensmiddelen naar Nederlanders, in het bezette gebied van Duitschland woonachtig.

Rundvleesch. Ten behoeve van de Israëlitische bevolking, zal ritueel gezouten rundvleesch beschikbaar gesteld worden tot een rantsoen van 3½ ons per ingezetene voor eens.

Opheffing teeltregeling voor 1919. Om aan den land- en tuinbouw zoo spoedig mogelijk de gewenschte bedrijfsvrijheid terug te geven, heeft de Minister van Landbouw ingetrokken de z.g. teeltregeling voor land- en tuinbouwgewassen, met inbegrip van die voor tuinbouwzaden, zoodat de verbouw van alle gewassen thans vrij kan geschieden.

Schorsing Scheurplichtwet. De termijn, waarbinnen de omzetting van scheurplichtige graslanden moet zijn geschied, is uitgebreid tot 1 December 1919.

Sokken en kousen. De Rijkskledingvoorziening stelt ter beschikking van de gemeentebesturen een partij van een millioen paren goedkope sokken en kousen.

Garens. Met ingang van 1 April is ingetrokken de ministerieele beschikking van 23 Januari j.l., voor zoover, daarbij maximumprijzen werden vastgesteld voor naai- en andere garens.

Rijkskledingvoorziening. Met ingang van 1 April wordt opgeheven het Rijkskantoor voor Kledingvoorziening.

Suikerbieten oogst 1919. Den suikerfabrikanten is vrijheid gelaten in het contracteeren van suikerbieten van den oogst 1919, ook wat den prijs betreft. De regering is niet voornemens de te produceeren suiker over te nemen.

Chemicaliën. Met ingang van 1 April wordt opgeheven het Rijkskantoor voor Chemicaliën. In verband daarmee worden verschillende beschikkingen ingetrokken, o.m. het verbod tot aflevering en vervoer van bepaalde genoemde chemicaliën in groter hoeveelheden, dan voor elk dezer artikelen aangegeven en het verbod tot aflevering en vervoer van oxaalzuur (zuringzuur).

Kopersulfaat. Met ingang van 22 Maart is ingetrokken het verbod tot aflevering en vervoer van kopersulfaat.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

	22 Maart 1919	20 Juli 1914
Ned. (Disc. Wissels.	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
Bank (Bel. Binn. Eff.	4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
(Vrsch. in R.C.	5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 " 5 Apr. '14	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 21 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 12 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Nat Bank v. Denem.	5 1/2 " 4 Jan. '19	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	7 " 20 Mrt. '18	4 1/2 " 6 " '14
Bank v. Noorwege	6 " 13 Dec. '17	4 1/2 " 11 " '14
Zwitsersche Nat. Bk.	5 1/2 " 3 Oct. '18	3 1/2 " 19 " '14
Belgische Nat. Bk.	5 " 6 Febr. '19	4 " 30 Jan. '14
Bank van Spanje ..	4 " 22 Mrt. '17	4 1/2 " 24 Sept. '03
Bank van Italië ..	5 " 10 Jan. '18	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3 1/2-4 1/2	—
Javasche Bank....	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie				
22 Mrt. '19	3 1/2	4 1/4	3 5/8	4-5/8	—	4 1/2
17-22 M. '19	3 1/2-3/4	4-1/2	3 1/2-5/8	4-5/8	—	3 3/4-6
10-15 M. '19	3 1/4-1/2	4-1/4	3 1/2-3/4	4-5/8	—	4 1/2-5
3-8 Mrt. '19	3 1/4-3/4	3 3/4-4	3 1/2-3/4	4-5/8	—	4 1/4-5
18-23 M. '18	2 3/4-3 1/2	4-1/2	3 1/2-3/4	4-5/8	—	2 1/2-5 1/2
19-24 M. '17	1 3/4-2 1/4	2 1/4-3/4	4 1/2-5/8	4-5/8	—	2-1/2
20-24 Juli '14	3 1/8-5/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Het particulier disconto der gemeentewissels was in de afgelopen week 1/4-1 pCt. hooger. 2) Noteering van 21 Maart.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De koersen op de oorlogvoerende gingen de afgelopen week sterke schommelingen. Aan den eenen kant waren de centrale wissels zeer flauw en met sterke wisselingen beduidend lager. Aan den anderen kant waren ook de geallieerde wissels in buitengewone beweging echter eerder aan den vasten kant. Vooral dollars liepen sterk op. Door de vastkoppeling aan de ponden- en francskoersen langen tijd teruggehouden en ondanks de zeer groote vraag in geheel Europa naar uitbetalingen New York, slechts langzaam stijgend, werd de beëindiging van de overeenkomsten met Engeland en Frankrijk in zake het wisselverkeer, een gereede aanleiding tot een versterkte rijzing, zoodat de koers direct tot het nominale goudpunt van uitvoer opliep.

Ook de pondenkoers was vast en nog beduidend oplopend, kon echter heden niet ontkomen aan den slechten indruk, dien het loslaten van de koersen in Londen, hier maakte en werd bovendien sterk gedrukt, door het aanbod van dollars, dat op dezen hoogen koers loskwam en met flinke marge te Londen te verwerken was. Parijs was reeds eerder sterk in reactie, omdat het loslaten van de francskoersen in Londen was voorafgegaan aan de losmaking van den dollarkoers. De neutrale wissels waren eveneens meer bewegelijk, maar bleven voor Denemarken en Zwitserland op het zelfde peil. Stockholm en vooral Christiania waren daarentegen beduidend lager. Ook België was weder flauw.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen	Parijs	Berlijn	Weenen	België	New York
17 Mrt. 1919..	11.61	43.25	25.55	12.35	41.65	2.44
18 " 1919..	11.68	42.60	25.07 1/2	12.—	41.15	2.45 1/4
19 " 1919..	11.67 1/2	42.80	25.—	11.95	41.10	2.47 3/4
20 " 1919..	11.71	43.02 1/2	24.70	11.85	41.10	2.47 3/4
21 " 1919..	11.73	43.05	23.80	11.65	41.20	2.47 7/8
22 " 1919..	11.73	43.65	23.60	11.52 1/2	41.22 1/2	2.50 1/2
Laagste d. w. 1)	11.60 1/2	42.40	23.40	11.40	40.75	2.43 3/4
Hoogste " " 1)	11.74	44.30	25.90	12.50	41.90	2.52 1/2
15 Mrt. 1919..	11.61	44.40	26.10	12.35	41.90	2.43 1/2
8 " 1919..	11.55	44.27 1/2	22.57 1/2	11.30	41.75	2.42 3/8
Muntpariteit..	12.10 3/4	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm	Kopenhagen	Christiania	Zwitsersland	Spanje	Batavia telegrafisch
17 Mrt. 1919	68.40	63.20	65.60	50.07 1/2	50.25	99 1/2-3/4
18 " 1919	68.40	63.30	64.90	49.90	50.25	99 1/2-3/4
19 " 1919	68.70	63.45	64.70	49.75	50.60	99 1/2-3/4
20 " 1919	67.65	63.40	64.70	50.—	50.50	99 1/2-3/4
21 " 1919	67.60	63.40	64.60	50.—	50.50	99 1/2-3/4
22 " 1919	67.50	63.45	64.75	49.95	50.60	99 1/2-3/4
L'ste d. w. 1)	67.35	63.10	64.40	49.50	50.—	99 1/2
H'ste " " 1)	68.50	63.50	65.80	50.25	51.—	99 3/4
15 Mrt. 1919	68.45	63.15	65.75	50.25	50.25	99 1/2-3/4
8 " 1919	68.45	63.10	66.05	50.45	51.—	99 3/8-100 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cents per gld)
22 Maart .. 1919	4.65.—	5.76	nom.	40 1/4
Laagste d. week..	4.65.—	5.57 1/8	nom.	40 1/4
Hoogste " " ..	4.76.45	5.76	nom.	40 13/16
15 Maart .. 1919	4.76.45	5.53 1/2	nom.	41
8 " .. 1919	4.76.45	5.48	nom.	41 1/16
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteeringen-	8 Maart 1919	13 Maart 1919	Tijdsperk 14-20 Maart 1919		20 Maart 1919
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires 1) ..	d.p.gd.pes.	51 9/16	51 1/2	51 1/8	51 3/8	51 3/8
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/6 1/32	1/6 1/32	1/6	1/6 1/16	1/6 1/32
Hongkong ...	id. p. \$	31	31 1/4	31 1/4	31 1/2	31 1/2
Lissabon	d. p. escudo	34 1/2	34 1/4	33 3/4	34 1/2	34 1/2
Madrid	Peset. p. £	22.80	23.03	22.90	23.28	23.21
*Montevideo 1	d.p.peso	60 3/4	60 3/4	60 1/8	61 1/4	60 3/4
Montreal....	\$ per £	4.85 1/2	4.85 5/8	4.81	4.85 3/4	4.85 1/8
*R.d.Janeiro.	d.p.milr.	13 3/16	13 1/2	13 3/32	13 1/2	13 3/16
Rome	Lires p. £	30.31	30.31	30.25	30.37 1/2	30.31
Shanghai ..	sh/d.p.tael	4/6	4/7	4/6 1/2	4/7	4/7
Singapore ..	id. p. \$	2/4 8/32	2/4 1/32	2/3 29/32	2/4 3/32	2/4
*Valparaiso ..	d.p.pap.p.	9 3/32	9 7/16	9 3/8	9 1/2	9 3/8
Yokobama ..	sh/d.p.yen	2/1 3/8	2/1 1/2	2/1	2/1 7/8	2/1 3/8

* Koersen van den dag voorafgaande aan de data in het hoofd vermeld. 1) Telegrafisch transfert.

GOUD EN ZILVER.

Seit 29 Juli 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen		te New York	
22 Maart 1919.....	47 3/4	101 1/8	
15 " 1919.....	47 3/4	101 3/8	
8 " 1919.....	47 3/4	101 1/8	
1 " 1919.....	47 3/4	101 1/8	
22 Febr. 1919.....	47 3/4	101 1/8 1)	
23 Maart 1918.....	46	92 7/8	
24 Maart 1917.....	35 3/4	71 7/8	
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8	

1) Noteering van 21 Februari.

N. U. M.

Weekstaat der Nederlandsche Uitvoermaatschappij. Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Bankiers	Buitenl. Schatkistbilj.	Debet Diverse reken. 1)	5 pCt. Schuld-brieven	Credit Diverse reken. 1)
20 Mrt. 1919..	6.213	56.500	70.400	16.847	102.635
13 " 1919..	6.043	56.500	70.400	16.821	102.256
6 " 1919..	5.826	56.500	70.400	16.707	102.039
27 Febr. 1919..	4.153	56.500	70.400	16.670	101.487
20 " 1919..	3.891	56.500	70.400	16.373	101.403

1) Beide rekeningen omvatten, behalve garantiewissels in portefeuille tot het bedrag der buitenl. schatkistbiljetten, in hoofzaak garantiewissels in depôt bij de Ned. Bank.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 Maart 1919.

Activa.

Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 94.091.363,31 B.-bk. " 486.390,34 1/2 Ag.sch. " 19.315.855,14 1/2	f 113.893.608,80
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef.	f 8.724.080,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	8.724.080,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 117.173.899,81 1/2 B.-bk. " 10.099.547,36 1/2 Ag.sch. " 63.257.031,59	
	f 190.530.478,77	
Op Effecten	f 190.494.578,77	
Op Goederen en Spec.	35.910,—	190.530.478 77
Voorschotten a. h. Rijk	10.575.863,58
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 60.403.875,—	
Muntmat., Goud	„ 609.448.824,81 1/2	
	f 670.252.699,81 1/2	
Munt, Zilver, enz.	„ 9.597.041,85	
Muntmat., Zilver	679.849.741,66 1/2
Effecten		
Bel. v. h. Res.fonds. id. van 1/5 v. h. kapit.	f 5.078.869,32 „ 3.996.789,43	9.075.658,75
Geb. en Meub. der Bank	1.770.000,—
Diverse rekeningen	100.261.390,94 1/2
		f 1.114.680.822,51

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.079.402,56
Bankbiljetten in omloop	„ 992.657.505,—
Bankassignatiën in omloop	„ 2.454.451,47 1/2
Rekening-Courant saldo's:	
Van het Rijk	f —
Van anderen	„ 80.776.701,19 1/2
Diverse rekeningen	„ 13.712.462,28
	f 1.114.680.822,51
Beschikbaar metaalsaldo	f 464.262.497,43 1/2
Op de basis van 1/5 metaaldekking	„ 249.084.705,90 1/2
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 2.321.312.485,—
Verschillen met den vorigen weekstaat:	
Disconto's	Meer 3.520.926,94 1/2
Buitenlandsche wissels	1.274.000,—
Beleeningen	Minder 3.254.392,63
Goud	4.778.854,28
Zilver	128.887,29
Bankbiljetten	8.509.770,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	4.449.119,06

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
22 Maart 1919	670.253	9.597	992.658	83.231
15 „ 1919	675.032	9.468	1.001.168	78.555
8 „ 1919	676.947	9.317	1.009.168	71.281
1 „ 1919	677.311	9.219	1.018.535	75.284
22 Febr. 1919	677.319	9.105	1.000.194	65.696
15 „ 1919	677.328	8.996	1.007.335	66.967
8 „ 1919	684.348	8.951	1.028.734	201.369
1 „ 1919	684.357	8.923	1.071.531	90.116
25 Jan. 1919	684.369	8.791	1.053.508	90.669
18 „ 1919	684.390	8.737	1.062.722	83.614
11 „ 1919	690.424	8.668	1.080.094	99.674
4 „ 1919	691.436	8.588	1.100.948	91.626
28 Dec. 1918	689.441	8.545	1.068.947	90.529
23 Maart 1918	723.051	7.337	864.373	66.509
24 Maart 1917	591.015	7.011	729.111	94.210
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaalsaldo	Dekkingpercentages
	Totaal	Hiervan Schatkistpromessen rechtstreeks			
22 Mrt. 1918	113.894	82.000	190.530	464.262	63
15 „ 1919	110.373	79.000	193.785	464.132	63
8 „ 1919	101.841	65.000	189.577	470.053	64
1 „ 1919	104.204	65.000	208.894	467.313	63
22 Febr. 1919	92.519	50.000	182.230	472.793	64
15 „ 1919	101.348	50.000	186.008	471.008	64
8 „ 1919	231.775	170.000	216.812	446.821	56
1 „ 1919	235.408	181.300	136.960	460.491	60
25 Jan. 1919	221.960	166.800	135.058	463.865	61
18 „ 1919	223.497	162.800	138.702	463.396	60
11 „ 1919	245.184	176.800	145.342	462.674	59
4 „ 1919	252.852	177.800	149.907	461.043	59
28 Dec. 1918	243.691	174.800	139.515	465.624	60
23 Mrt. 1918	20.822	—	108.980	543.478	78
24 Mrt. 1917	78.052	60.000	84.953	432.462	73
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.621 1)	54

1) Op de basis van 1/5 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	15 Maart 1919	22 Maart 1919
Aan schatkistpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 275.820.000,— „ 79.000.000,—	f 302.820.000,— „ 82.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 135.868.000,—	„ 135.788.000,—
Aan zilverbons ..	„ 63.010.794,—	„ 58.624.800,—

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Naast de per mail ontvangen gegevens worden de telegrafisch bekend geworden totaalcijfers der obligo's en uitzettingen en het beschikbaar metaalsaldo van latere data opgenomen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden
8 Mrt. 1919	***	***	331.000	
1 „ 1919	***	***	332.700	
22 Febr. 1919	***	***	329.200	
28 Dec. 1918	108.017	14.376	197.634	99.237
21 „ 1918	107.414	14.318	196.239	99.801
30 Nov. 1918	104.729	14.694	192.493	96.657
23 „ 1918	102.967	14.577	192.361	90.850
9 Mrt. 1918	87.277	20.738	173.377	61.983
10 Mrt. 1917	71.353	22.957	161.927	32.618
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaalsaldo	Dekkingpercentages
8 Mrt. 1919		209.600		***	69.100	***
1 „ 1919		210.400		***	68.200	***
22 Febr. 1919		203.200		***	69.100	***
28 Dec. 1918	8.533	18.045	82.954	14.435	63.325	41
21 „ 1918	8.781	18.033	83.055	15.472	62.813	41
30 Nov. 1918	8.772	17.778	82.115	17.994	61.893	41
23 „ 1918	8.965	17.206	81.132	19.754	61.168	42
9 Mrt. 1918	8.703	33.208	64.764	26.534	61.246	46
10 Mrt. 1917	6.391	36.709	52.870	8.484	55.985	49
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 2)	44

1) Sluitpost der activa.

2) Op de basis van 1/5 metaaldekking.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Dio. rekeningen 1)
11 Jan. 1919	1.068	1.722 2)	1.307	1.319	116
4 „ 1919	1.062	1.770 2)	1.282	1.323	98
31 Dec. 1918	1.061	1.722 2)	1.289	1.318	153
28 „ 1918	1.057	1.727 2)	1.364	1.230	187
12 Jan. 1918	619	1.187	1.103	1.116	505
13 Jan. 1917	709	1.030	959	977	315
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa. 2) Hiervan zilverbons 275 dz. gld. 3) idem 283 dz. gld. 4) idem 274 dz. gld. 5) idem 284 dz. gld.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
19 Mrt. 1919	83.415	72.208	***	***	***
12 „ 1919	82.435	71.409	321.140	28.500	301.651
5 „ 1919	81.251	71.092	318.155	28.500	299.234
26 Febr. 1919	81.628	70.336	314.805	28.500	295.697
20 Mrt. 1918	60.605	47.359	223.922	28.500	198.363
21 Mrt. 1917	53.962	37.824	143.043	28.500	103.469
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-percentage 1)
19 Mrt. '19	56.650	80.845	27.212	121.835	29.657	19,90
12 „ '19	55.271	83.584	24.355	125.875	29.476	19,62
5 „ '19	59.197	84.734	25.702	128.732	28.609	18,52
26 Febr. '19	50.197	83.130	25.824	119.170	29.743	20,51
20 Mrt. '18	56.986	99.230	35.373	134.381	31.696	18,67
21 Mrt. '17	24.051	151.821	67.911	124.335	34.588	18,—
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 ³ / ₈

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-percentage 1)
15 Mrt. 1919	2.260.573	2.239.818	5.947.575	24.351.199	34
7 „ 1919	2.265.297	2.244.324	6.018.523	24.247.989	34
28 Febr. 1919	2.266.494	2.245.714	5.932.354	24.102.823	34
22 „ 1919	2.268.239	2.247.371	5.786.252	23.747.102	34
15 Mrt. 1918	2.525.149	2.408.207	1.332.481	11.355.288	34
15 Mrt. 1917	2.544.784	2.528.718	334.724	8.164.354	35
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
15 Mrt. 1919	28.525.552	13.061.506	16.697.100	5.938.400
7 „ 1919	26.515.297	10.899.434	16.738.100	6.009.900
28 Febr. 1919	28.982.397	11.830.636	16.599.700	5.924.000
22 „ 1919	26.553.685	9.893.828	16.256.200	5.777.700
15 Mrt. 1918	13.349.430	6.745.209	8.029.800	1.319.500
15 Mrt. 1917	9.342.912	4.436.793	3.915.000	321.000
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

RUSSISCHE STAATSBANK.

Sedert 5 November 1917 is geen bankstaat verschenen.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. ald. Staat
20 Mrt. '19	5.540.016	1.978.308	314.197	***	21.350.000
13 „ '19	5.537.954	1.978.308	314.309	743.570	21.200.000
6 „ '19	5.537.264	1.978.308	314.155	777.348	20.900.000
27 Febr. '19	5.526.818	1.978.308	313.795	837.404	20.500.000
21 Mrt. '18	5.372.264	2.037.108	255.768	1.152.531	13.700.000
22 Mrt. '17	5.184.476	1.946.638	265.177	746.160	9.500.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljettten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
1.029.401	963.942	1.217.596	33.262.284	2.768.366	110.043	
1.043.647	970.532	1.200.026	33.234.006	2.715.129	67.480	
1.024.973	976.755	1.211.967	33.091.895	2.570.827	77.199	
1.062.387	982.431	1.189.078	32.716.470	2.656.533	34.088	
1.039.775	1.107.275	1.139.889	24.824.969	2.740.615	55.184	
415.673	1.274.623	1.214.474	18.450.780	2.484.665	59.846	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE. 1)

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. saldi
17 Oct. '18	1.216.753	100.082	480.000	97.728	1.507.912	377.440
10 „ '18	1.219.743	100.021	480.000	100.040	1.508.011	382.595
3 „ '18	1.144.781	100.011	480.000	95.287	1.452.612	358.318
26 Sept. '18	1.145.778	99.982	480.000	101.783	1.452.948	365.452
18 Oct. '17	476.043	90.903	480.000	100.351	1.172.474	91.204
19 Oct. '16	352.872	76.033	480.000	39.834	828.739	110.068

1) Sedert einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goud	Waarvan voor dekking F. R. Notes	Waarvan in het buitenland	Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
31 Jan. '19	2.112.106	1.344.676	5.828	67.540	2.450.729
24 „ '19	2.101.317	1.344.099	5.828	67.070	2.466.556
17 „ '19	2.102.557	1.374.473	5.828	67.594	2.512.973
10 „ '19	2.094.070	1.322.960	5.828	67.828	2.590.681
1 Febr. '18	1.717.022	801.139	52.500	58.435	1.236.101
2 Febr. '17	795.834	275.909	—	12.185	260.030

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Waarvan Kapitaal	Algem. Dekking-percentage 1)	Percent. Gouddekking circulatie
31 Jan. '19	1.882.421	2.350.911	80.913	53,7	52,9
24 „ '19	2.046.572	2.396.124	80.820	53,6	52,7
17 „ '19	1.874.765	2.406.831	80.510	53,4	52,6
10 „ '19	2.035.972	2.288.248	80.812	53,1	52,5
1 Febr. '18	896.583	1.854.486	72.620	71,0	77,4
2 Febr. '17	107.819	814.443	55.725	—	—

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's met inbegrip van het kapitaal.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
24 Jan. '19	768	13.799.204	1.275.502	12.070.774	1.587.086
17 „ '19	765	13.863.284	1.298.009	12.333.978	1.603.005
10 „ '19	769	13.658.655	1.295.723	12.130.850	1.565.326
3 „ '19	757	13.636.545	1.293.051	12.070.599	1.516.620
25 Jan. '18	671	11.527.048	1.199.201	10.777.154	1.399.748

BANKSTATEN,

KWARTAALSGEWIJZE OPGENOMEN.

I. BANK VAN ITALIE.

(In millioenen Lires.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
31 Dec. 1918	817,8	77,2	204,9	1649,5	9223,4	1543,4
20 " 1918	817,6	77,1	206,4	1536,9	9196,8	1439,9
10 " 1918	817,5	77,0	206,9	1513,1	9132,8	1364,7
30 Nov. 1918	817,5	76,9	205,7	1589,1	9110,3	1333,6
31 Dec. 1917	835,9	87,4	223,1	1193,5	6539,2	1403,0
31 Dec. 1916	899,7	72,7	219,8	846,8	3876,7	844,2
20 Juli 1914	1106,5	90,4	203,9	632,5	1661,1	272,8

II. BANK VAN SPANJE.

(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen, 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
8 Maart 1919..	2228,8	642,8	692,7	1287,4	3476,5	1049,9
1 " 1919..	2228,8	645,4	751,1	1200,1	3457,8	1044,2
22 Febr. 1919..	2228,6	643,6	672,1	1309,5	3435,8	1046,6
15 " 1919..	2228,6	640,3	916,3	1252,1	3447,8	1127,3
8 " 1919..	2228,6	640,4	858,9	1163,6	3447,3	1177,0
1 " 1919..	2228,6	646,7	844,6	1154,7	3398,4	1172,5
25 Jan. 1919..	2228,5	645,1	815,3	1100,0	3377,3	1092,4
18 " 1919..	2228,5	641,7	825,3	1127,0	3380,4	1137,7
11 " 1919..	2228,5	639,7	816,7	1135,7	3375,3	1143,1
4 " 1919..	2228,3	640,7	837,5	1149,2	3354,6	1176,2
28 Dec. 1918..	2228,4	642,2	832,2	1118,5	3316,2	1166,0
21 " 1918..	2228,3	646,6	782,5	1112,7	3281,3	1167,3
14 " 1918..	2228,4	645,2	764,7	1113,5	3267,6	1184,3
7 " 1918..	2228,3	646,5	756,4	1100,6	3257,8	1082,7
9 Maart 1918..	1997,8	704,3	624,1	766,7	2869,2	856,0
10 Maart 1917..	1333,0	744,8	668,7	637,3	2399,1	761,4
24 Juli 1914..	543,5	729,8	494,4	783,8	1919,0	497,9

1) Inclusief de schuld van de schatkist in rek.-crt.

III. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Darlehens-kassenscheine	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
15 Maart 1919..	409,6	64,7	10,5	474,7	882,2	105,8
7 " 1919..	409,4	64,3	10,5	477,1	885,5	98,4
28 Febr. 1919..	410,5	64,5	10,1	484,2	892,1	95,2
23 " 1919..	410,8	64,2	11,1	494,5	845,5	149,8
15 " 1919..	411,1	63,6	10,7	440,2	851,7	111,6
7 " 1919..	411,6	62,9	10,5	468,1	863,6	126,2
31 Jan. 1919..	412,6	62,8	11,0	475,4	882,4	126,6
23 " 1919..	413,1	62,0	11,5	486,8	843,5	165,6
15 " 1919..	413,6	60,7	11,4	514,8	861,1	189,2
7 " 1919..	414,1	59,1	10,5	581,3	910,9	197,6
31 Dec. 1918..	414,7	58,4	9,8	624,2	975,7	183,7
23 " 1918..	396,4	58,0	7,6	577,0	921,5	153,8
15 Maart 1918..	367,9	56,4	20,9	263,7	638,3	99,2
15 Maart 1917..	343,4	52,0	3,5	205,5	496,3	134,6
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	50,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKE.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Zilver	Vorderingen op het buitenl.	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
28 Febr. 1919..	187,2	2,5	97,2	286,6	421,2	145,2
31 Jan. 1919..	187,3	2,4	100,1	271,5	430,8	121,0
31 Dec. 1918..	194,6	2,4	89,6	265,3	450,0	99,3
28 Febr. 1918..	173,5	2,4	48,8	205,6	332,6	58,4
28 Febr. 1917..	231,0	3,0	45,2	150,8	275,8	47,0
30 Juni 1914..	75,6	6,6	19,8	95,6	159,8	4,8

V. ZWEEDSCHE RIJKSBANK.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Vorderingen op het buitenl.	Staatsfondsen	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
15 Maart 1919..	288,0	146,1	54,6	408,1	731,1	149,9
8 " 1919..	288,1	142,6	54,6	351,6	721,1	96,6
1 " 1919..	288,0	146,7	54,6	348,8	733,6	87,1
22 Febr. 1919..	288,3	151,1	54,6	324,4	683,2	103,4
15 " 1919..	288,4	150,9	54,6	327,7	706,4	86,7
8 " 1919..	279,6	145,8	54,6	341,1	714,3	85,2
1 " 1919..	279,8	144,0	54,6	357,2	730,4	94,6
25 Jan. 1919..	279,8	127,9	54,6	341,5	689,1	110,5
18 " 1919..	279,9	118,5	54,6	359,7	713,4	110,5
11 " 1919..	285,4	113,6	54,6	387,1	739,8	114,0
4 " 1919..	285,5	115,6	54,6	422,4	783,3	105,7
28 Dec. 1918..	285,5	125,5	55,0	449,5	790,8	127,5
21 " 1918..	285,7	122,5	55,5	515,7	831,6	172,5
16 Maart 1918..	234,9	129,5	71,3	264,7	589,6	125,5
17 Maart 1917..	191,1	146,8	62,9	76,0	372,4	95,5
25 Juli 1914..	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

VI. BANK VAN NOORWEGEN.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Vorderingen op het buitenl.	Effecten	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
15 Maart 1919..	121,7	60,9	13,0	400,1	413,8	112,6
7 " 1919..	121,8	61,3	13,0	391,0	415,0	104,5
28 Febr. 1919..	121,8	62,9	13,0	390,6	416,3	105,2
22 " 1919..	121,8	64,7	13,0	387,4	409,5	108,8
15 " 1919..	121,8	64,0	13,0	386,4	409,8	98,9
7 " 1919..	121,9	65,8	13,2	390,5	412,4	104,6
31 Jan. 1919..	121,9	68,1	13,6	389,7	416,6	101,7
22 " 1919..	121,9	69,2	13,6	384,5	410,7	101,6
15 " 1919..	121,9	70,8	13,6	396,8	415,1	109,5
7 " 1919..	122,0	70,7	13,6	403,7	429,5	103,1
31 Dec. 1918..	122,0	70,4	13,6	428,6	436,3	122,8
22 " 1918..	122,0	66,8	13,6	399,1	450,5	81,1
15 " 1918..	122,0	66,5	13,6	370,1	426,2	79,3
15 Maart 1918..	118,4	58,9	12,9	357,0	331,6	160,9
15 Maart 1917..	128,4	76,7	12,8	168,0	202,9	83,1
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 22 Maart 1919.

De internationale beurzen hebben in de juist achter ons liggende dagen haar stemming van afwachten nog geenszins laten varen. De toekomst is dan ook nog te onzeker, om eenig perspectief, zij het ook nog zoo zwak omljnd, mogelijk te maken. Wel staat dit ééne vast: de periode van moeilijkheden op allerlei, doch het meest op arbeidsgebied, behoort voorloopig nog niet tot het verleden.

In Engeland hebben de drie groote bonden van transport-, spoorweg- en mijnarbeiders zich aaneengesloten, teneinde hun eischen omtrent korteren werktijd en hooger loon gemakkelijker te kunnen doorvoeren. Weliswaar is ten opzichte van deze verlangens nog geen beslissing genomen, doch wel kan thans reeds worden geconstateerd, dat aan de hier geverde eischen in ieder geval voor een zeer groot gedeelte tegemoet zal worden gekomen. Het behoort dan ook geen verwondering te wekken, dat de beurs te Londen een zeer stil verloop heeft gehad. Onder den druk van de eischen der arbeiders, ook in andere bedrijven (o.a. de textiel-industrie) geeft het kapitaal er de voorkeur aan, voorloopig den loop van zaken af te wachten en geen deel te nemen aan het industriele leven van het land, voor zoover dit opnieuw moet worden gevestigd of moet worden uitgebreid.

In Frankrijk komen de arbeiderswensen tot nu toe minder scherp aan het licht, doch uit hetgeen af en toe hieromtrent wordt vernomen, mag men concluderen, dat het ook hier gist. Bovendien zijn hier nog andere factoren, die een nederdrukkenden invloed op het koerspeil uitoefenen. Als een der eerste dient te worden genoemd het resultaat van de exploitatie der groote spoorwegen gedurende het jaar 1918. De jongste budget-debatten hebben hierop een duidelijk en helder licht geworpen. Voor de zes groote spoor-

wegonderningen bedraagt het deficit over 1918 niet minder dan een milliard francs, terwijl het tekort over het loopende jaar op anderhalf milliard francs wordt getaxeerd. Het ziet er naar uit, dat voorloopig deze tekorten niet minder groot zullen worden, te meer, waar thans een wetsontwerp is aangekondigd, dat de dekking der kosten uit het eigen bedrijf der spoorwegen voorschrijft, terwijl vermoedelijk tegen een verhooging der tarieven wel objecties door de Kamer opgeworpen zullen worden.

Ook de voorvallen in de landen der voormalige Centrale Mogendheden oefenen een deprimeerenden invloed op de stemming te Parijs uit. In vele kringen, met de beurs in nauwe relatie staande, is men de meening toegedaan, dat een verder gaande onderhandeling met Duitsland en het voormalige Oostenrijk-Hongarije veel van de thans gevreesde onheilen zou kunnen afwenden.

Alleen de beurs te New York heeft een uitzondering op den algemeen maten toestand gemaakt. Weliswaar zijn de fluctuaties te Wallstreet niet zoo groot en buitengewoon geweest, doch als geheel was de tendens gedeceerd vast te noemen, terwijl bovendien uitzonderingen aan te wijzen zijn, die een bepaald opgewekt verloop hebben gehad. Tot deze behooren in de eerste plaats te worden gerekend preferente aandelen der International Mercantile Marine Trust en preferente aandelen der American Hide & Leather. Beide aandelen hebben dit gemeen, dat een vrij aanzienlijk percentage aan dividenden achterstallig is, terwijl de betrokken maatschappijen in de afgelopen jaren zulke winsten hebben gerealiseerd, dat een afbetaling dezer dividenden, zij het gedeeltelijk of in schuldbekentnissen, binnen den kring der waarschijnlijkheid wordt getrokken.

Behalve dezen stimulans heeft de houding der Regeering tegenover de spoorwegen in beurskringen een zeer gunstigen indruk gemaakt. Als bekend, was voor de spoorwegen een credit van 750 millioen dollar aangevraagd, hetwelk door obstructie van den Senaat niet de wettelijke sanctie heeft kunnen krijgen. Teneinde nu de spoorwegen niet in moeilijkheden te doen komen (en hiermede het welslagen van de komende nieuwe vrijheidsleening in de waagschaal te stellen) heeft de Regeering thans de hulp ingeroepen van een bankiersgroep, met welke zij klaarblijkelijk tot overeenstemming is gekomen, zoodat althans de komende coupontermijnen in volle gerustheid tegemoet gezien kunnen worden.

Te Berlijn heeft de beurs grootendeels onder den invloed gestaan van de onderhandelingen met de Entente betreffende de voedselvoorziening. Hoewel de voorwaarden voor deze leveranties als uiterst zwaar worden gevoeld, hebben zij toch een gevoel van verlichting te voorschijn geroepen, wijl men van een betere voedselvoorziening niet slechts een vermindering van den invloed der Spartacus-lieden verwacht, doch meer nog de eischen der Entente inzake de betaling in export-artikelen de Deutsche arbeiders er toe dwingen zullen hun werk weder ter hand te nemen, waardoor wellicht wat meer geordende toestanden hun in-trede zullen kunnen doen.

Onmiddellijk na het afsluiten der overeenkomst met de vertegenwoordigers der Entente was de beurs dan ook in opgewekte stemming, welke zich echter niet lang kon handhaven, toen bekend werd, dat de Deutsche zeelieden bezwaar maakten tegen het uitvaren der schepen. Waar deze bezwaren echter spoedig werden geëlimineerd, verkeerde de beurs niet zoo sterk meer onder de pressie hiervan, hoewel de aanvankelijk zeer opgewekte tendens niet terugkeerde.

In buitenlandsche waarden waren de omzetten van minder betekenis dan enigen tijd geleden het geval is geweest. Nu de inbeslagname een feit is geworden en de liquidatie van de gerequireerde fondsen nog niet te voorzien valt, heeft menigeen er bezwaar tegen zijn kapitaal voor onafzienbaren tijd vast te leggen, zoodat eenig aanbod in de z.g. „exotische” waarden is ontstaan. Deze reactie is te opmerkelijker, waar de achteruitgang van de Deutsche valuta in de neutrale landen toch de waarde dezer fondsen als automatisch omhoog drijft. Het vertrouwen echter in een betere economische toekomst van het Deutsche Rijk doet in vele kringen de valuta-reactie als iets zeer tijdelijks beschouwen.

Te Weenen is de beurs gedeceerd flauw geweest, in verband met de financieele maatregelen der Regeering van Duitsch-Oostenrijk. Deze zijn dan ook van uiterst drastischen aard, wel geschikt om een diepen schrik te doen ontstaan bij allen, die ook slechts in verwijderd verband met beurs of financiën staan. Ten einde nl. aan de z.g. „kapitaal- en belastingvlucht” paal en perk te stellen, heeft de Regeering van Duitsch-Oostenrijk bevolen iederen toegang tot de safes in de banken te weigeren. De saldi in rekening-

courant mogen bovendien slechts voor de helft worden opgevraagd, terwijl de bankinstellingen en bankiers zelf worden verplicht alle opgaven betreffende hun rekeninghouders te verstrekken, die door de Regeering noodig worden geacht. Op deze wijze poogt men volstrekt juiste opgaven betreffende het bezit aan roerende goederen te verkrijgen. Binnenkort kan dan ook een bevel tot afstempeling van alle effecten tegemoet worden gezien; fondsen, niet van dit stempel voorzien, zullen na verloop van een bepaalden termijn waardeloos worden verklaard.

Deze voorschriften hebben een ware paniek in het leven geroepen en de koersen van de meeste fondsen geweldig omlaag gedrukt. Bovendien is dit gejaard gegaan met een „run” op de banken door hen, die nog trachten wilden te redden, wat mogelijk was.

Te onzent heeft de beurs een eigenaardig verloop gehad. Aanvankelijk vast gestemd, wijzigde de tendens zich enigszins, zonder nochtans zich te kenmerken door groot aanbod van fonds. Zelfs trad op het verlaagde niveau, althans wat de locale markt betreft, nieuwe kooplust naar voren, zoodat reeds spoedig wederom een geanimeerd aanzien werd verkregen. Zaterdag j.l. zelfs was na beurs in verschillende afdelingen een uiterst opgewekte stemming te constataeren.

Plotseling echter trad hier heden een wijziging in, in verband met de berichten, dat het Hongaarsche ministerie was afgetreden en de politieke macht aan het volk had overgedragen, welks vertegenwoordigers zich onmiddellijk draadloos met de Russische Regeering in verbinding hebben gesteld. Het bolsjewiki-gevaar breidt zich op deze manier over een steeds grooter wordend gedeelte van Europa uit, te meer, waar verluidt, dat thans ook de Italiaansche socialistische partij zich heeft aangesloten bij de internationale organisatie van Lenin, Trotzky, c.s. De gebeurtenissen zijn nog van te jongen datum om een conclusie aangaande het verder verloop te kunnen trekken, doch onze beurs heeft zich, bijkens het koersverloop van heden, wel voorgesteld, dat de Hongaarsche en Russische voorbeelden binnen afzienbaren tijd via Oostenrijk en Duitschland in ons land navolging kunnen vinden.

Toch was de depressie niet in alle afdelingen van onze beurs even sterk en kon de groote reactie slechts geconstateerd worden in die fondsen, die in den laatsten tijd in zeer sterke mate het object van speculatieve aankopen waren geweest. Een gedetailleerde bespreking van het marktverloop hieronder zal dit nader aantoonen.

De markt voor inheemsche staatsfondsen heeft zich vrij goed op peil kunnen houden. Wel waren, zelfs na de reactie van de vorige dagen, de koersen van vrijwel alle soorten lager genoteerd, doch grooten omvang heeft deze teruggang toch niet aangenomen.

Daarentegen waren Oostenrijksche, Hongaarsche en Russische papieren bij uitstek ongeanimeerd. Voor sommige soorten was zelfs geen enkel bod te verkrijgen, zoodat deze voor het moment onverkoopt bleken. Enkele fondsen, als Rusland Consol 1889, waarin eenige ongelimiteerde verkooporders werden geplaatst, toonden zelfs een buitengewoon sterke daling aan, welke echter niet als maatstaf voor de houding der gansche markt kan worden aangegomen. Toch mag wel worden gezegd, dat de tendens voor buitenlandsche beleggingswaarden in het algemeen onverdeeld ongunstig is geweest.

	18 Mrt.	21 Mrt.	24 Mrt.	Rijzing of daling.
4 1/2 % Ned. W. Sch. 1916	88	89 7/16	89	+ 1
4 % „ „ „ 1916	81 1/2	81 1/16	81 1/2	
3 1/2 % „ „ „	70 1/4	70 3/8	70 3/4	+ 1/2
3 % „ „ „	63 3/16	63 3/8	62 5/16	- 1 1/2
2 1/2 % Cert. N. W. S.	53 1/4	53 15/16	53 3/4	+ 1/2
5 % Oost-Indië 1915	93	93 3/4	92 1/2	- 1/2
4 % Hongarije Goud	40	39	32 1/2	- 7 1/2
4 % Oostenr. Krounrente	28 1/2	28	26	- 2 1/2
5 % Rusland 1906	38 1/8	38 1/2	35	- 3 1/8
4 1/2 % Iwangorod Dombr.	2 3/8	28 3/8	28 3/8	
4 % Rusland Cons. 1880	26 1/8	25 1/2	23	- 3 1/8
4 % Rusl. bij Hope & Co.	29 15/16	27	25	- 4 15/16
4 % Servië 1895	51 3/4	51	50 1/8	- 1 3/8
4 1/2 % China Goud 1898	69	69 3/8	69 1/2	+ 1/8
4 % Japan 1899	69	69	69	
4 % Argentinië Buitenl.	64 3/8	64 3/8		
5 % Brazilië 1895	73 1/8	73 1/8	73 1/8	
5 % „ 1913	72 1/8	72 1/8	71	- 1 1/8

Van de locale afdelingen hebben, zooals gezegd, de speculatieve soorten van den laatsten tijd het meest van de pessimistische opvatting te lijden gehad. In de allereerste plaats moeten hier petroleumwaarden worden genoemd, waarbij het hoofdfonds, het aandeel Koninklijke Petroleum-

Mij., niet minder dan een veertigtal procenten in vergelijking met den koers van den vorigen beursdag daalde. In verband hiermede reageerden ook aandelen Dordtsche Petroleum, Moeara Enim, enz. Doch ook die fondsen, die gewoonlijk onafhankelijk van aandelen Koninklijke zich bewegen, reageerden heftig. Daarentegen waren het anderszijds dan ook weder soorten, die juist in de allerlaatste dagen op sensationele wijze in koers waren opgedreven. In de eerste plaats aandelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum-Mij., die een dertigtal procenten daalden, vervolgens aandelen Orion met een reactie van circa 10 pCt. en eindelijk aandelen Steaua Romana, die een veertigtal procenten in koers moesten prijsgeven.

Toch was het opmerkelijk, dat op het verlaagde koerspeil zich wel eenige vraag ontwikkelde, zoodat het slot zich toch nog eenigszins boven de allerlaagste koersen kon stellen.

De tweede afdeling ter beurze, die heden sterk onder den druk der tijden heeft geleden, was de *cultuurafdeeling*. Vooraan stonden aandelen Handelsvereniging „Amsterdam” en Javasche Cultuur-Maatschappij, mede, wijl ook in deze fondsen een levendige speculatie zich had ontwikkeld. De overige cultuurwaarden waren dan ook niet zoo gedrukt, zelfs kon voor een enkel fonds, aandelen Medarie, een hoogere notering worden bereikt.

Scheepvaartwaarden maakten geen uitzondering op den regel. De omzetten echter waren hier slechts van bescheiden omvang, met uitzondering van die in Indische lijnen, als Maatschappij Nederland, Rotterdamsche Lloyd en Nederlandsche Scheepvaart-Unie, welke fondsen alle tot lager prijzen en in vrij betekenende mate werden aangeboden. Toch kon in deze afdeling absoluut geen sprake zijn van die koersverschillen, die de petroleumafdeeling te aanschouwen heeft gegeven en ook was hier de steun op het verlaagde niveau krachtiger te noemen.

	18 Mrt.	21 Mrt.	24 Mrt.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	405	413	402	— 3
„ „ „ gem.eig.	387	392½	386	— 1
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij. . .	298	298	290	— 8
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij. . .	161½	161½		
Hollandsche Stoomboot-Mij. . .	204	207	201	— 3
Java-China-Japan-Lijn. . . .	309	315	307	— 2
Kon. Hollandsche Lloyd	170	174	170	
Kon. Ned. Stomb.-Mij.	233	233½	230¾	— 2¼
Kon. Paketvaart-Mij.	240	248	243¾	+ 3¾
Maatschappij Zeevaart	340	355¼	355¼	+ 15¼
Nederl. Scheepvaart-Unie. . . .	251	259	253	+ 2
Nievelt Goudriaan	501	505	500	— 1
Rotterdamsche Lloyd.	278	285½	281½	+ 3½
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg” .	298	298	320	+ 22
„ „ „Nederland”	296	305½	301½	+ 5½
„ „ „Noordzee”	166½	166½	168	+ 1½
„ „ „Oostzee”	383	379¾	375	— 8

Tabakswaarden konden zich het best handhaven. In den laatsten tijd was de handel in deze beursafdeeling dan ook zoo miniem geweest, dat zich bijna geen speculatieve posities hadden ontwikkeld, zoodat het aanbod hier alleen voortkwam uit vrees van een enkelen bona-fiden houder. Dit werd echter vrij spoedig geabsorbeerd door de vraag, die door bestaande aankoop-limites werd gevoed.

De *rubbermarkt* moest mede eenigszins den tol aan de algemeene opvatting betalen, zonder dat het hier nochtans tot zeer groote verschillen kwam. Het sterkst was de reactie nog in aandelen Amsterdam Rubber, doch ook hier bedroeg het gansche verschil slechts een achttal procenten.

	18 Mrt.	21 Mrt.	24 Mrt.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	189	189	189	
Ned.Handel-Mij.cert.v.aand. . .	189	189	187¼	— 1¾
Rotterd. Bankvereniging . . .	143	143	142⅞	— ⅞
Amst. Superfosfaatfabriek. . .	169	167¾	169⅞	+ ⅞
Van Berkel's Patent	155	155¼	154¾	— ¾
Insulinde Oliefabriek	243	250	239	— 4
Jurgens' Ver. Fabr. pr.aand. . .	104½/10	104½/10	104½	— ¾/10
Ned. Scheepsbouw-Mij.	177¾	178¼	178½	+ ¾
Philips' Gloeilampenfabriek . .	439½	441	437½	— 2
R. S. Stokvis & Zonen	595	618	590	— 5
Vereenigde Blikfabrieken . . .	133	134½	135	+ 2
Compania Mercantil Argent. . .	278	272½	250	— 28
Cultuur-Mij. d. Vorstenland. . .	157½	156	150½	— 7
Handelsver. Amsterdam	451	450	435	— 16
Holl. Transatl. Handelsver. . .	136¼	140	137	+ ¾
Linde Teves & Stokvis	225½	235	229	+ 3½
Van Nierop & Co's Handel-Mij . .	178¾	187	185	+ 6¼
Tels & Co's Handel-Mij	155	165	163½	+ 8½

	18 Mrt.	21 Mrt.	24 Mrt.	Rijzing of daling
Gecons. Holl. Petroleum-Mij. . .	268	297½	265	— 3
Kon. Petroleum-Mij.	657	653¼	643	— 14
Orion Petroleum-Mij.	80¼	85¼	82	+ 1¼
Steaua Romana Petr.-Mij. . . .	160	163	150⅞	— 9⅞
Amsterdam-Rubber-Mij.	194½	195	188	— 6½
Nederl.-Rubber-Mij.	113	111	111¾	— 1¼
Oost-Java-Rubber-Mij.	242	238½	237	— 5
Deli-Maatschappij	510	510	513	+ 3
Medan-Tabak-Maatschappij. . . .	233	237½	230	— 3
Senembah-Maatschappij	487½	493½	488	+ ¼

Daarentegen kon de *Amerikaansche markt* eerder een optimistische houding aan den dag leggen, in aansluiting aan de aanwijzingen van Wallstreet niet alleen, doch ook in verband met de stijging van de dollarvaluta. Nu de financiële verhoudingen tusschen Engeland, Frankrijk en Amerika iets lossier beginnen te worden, gaat de dollar de plaats innemen, die hem door de feitelijke situatie toekomt en dit heeft een dadelijken terugslag op het koerspeil der betrokken fondsen aan onze beurs uitgeoefend. Het slot was hier dan ook zeer vast en in optimistische houding.

	18 Mrt.	21 Mrt.	24 Mrt.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry.	87¼/16	88	87½	+ 7/16
Anaconda Copper	131¼/8	131¾	131¼/16	— ¼/16
Un. States Steel Corp.	92¾/4	92	94	+ 1¼
Atchison Topeka	93¾/4	94½/16	94¼/8	+ ¾/8
Southern Pacific	98¾/8	98	97	— 1¾/8
Union Pacific	135¼/8	137¾/8	137¾/8	+ 2¼/4
Int.Merc.Marine afgest.	28¾/2	29¼/4	29	+ ¼/4
„ „ „ „ prefs.	127¾/4	132¼/4	136½/2	+ 8¾/4

De *geldmarkt* bleef vrijwel onveranderd; prolongatie 4¼ pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN.

24 Maart 1919.

Het belangrijkste verschijnsel op het gebied van den internationalen graanhandel in de afgelopen week is de verdere zeer sterke prijsstijging van alle graansoorten en voederartikelen aan de Noord-Amerikaansche markten. Slechts tarwe maakt eene uitzondering, omdat daarvoor de prijs door de Amerikaansche regeering onveranderd blijft gehandhaafd. Vooral voor rogge is de prijsverhooging zeer groot. In twee weken steeg loco rogge te New York van iets onder \$ 1,60 tot \$ 1,95 per bushel. Maïs te Chicago is voor den Maarttermijn gekomen tot ongeveer \$ 1,55 en aan de Oostkust was de prijs in het einde der afgelopen week \$ 1,75 tegen \$ 1,33 en ongeveer \$ 1,50 in het begin dezer maand. Haver en gerst verbeterden eveneens sterk in prijs en alle voederartikelen, als maïsproducten en verschillende koeken zijn eveneens duurder. De oorzaak van deze prijsbeweging ligt niet in lokaal Amerikaansche gebeurtenissen, doch in de grootere Europeesche vraag, die voor de neutrale landen, vooral Scandinavië, reeds tot omvangrijke inkoopten heeft geleid en voor de Centrale rijken zeer spoedig wordt verwacht. De Brusselsche overeenkomst ter voorziening van Duitschland met verschillende levensmiddelen, waaronder vooral graan, alsmede de opheffing der blokkade voor de landen van het vroegere Oostenrijk-Hongarije hebben in de Vereenigde Staten geleid tot de verwachting van sterke vermeerdering der exportvraag. Vooral voor de rogge, waarvoor men in Amerika eigenlijk geen plaatsing had en waarvoor men juist op Duitschland als den grooten verbruiker wachtte, heeft dit vooruitzicht zeer sterke prijsstijging tengevolge gehad. Nu bovendien Scandinavië sterk als koper van rogge optrad is voor het pessimisme der houders van deze graansoort in enkele dagen eene zeer vaste stemming in de plaats getreden. Nu Rusland, de groote roggeleverancier van het verleden, als zoodanig niet in aanmerking komt, voelt men zich in Amerika sterk als het enige uitvoerland van deze graansoort en reeds wordt berekend, dat de voorraad lang niet voldoende zal zijn voor de behoefte en gerst in het tekort zal moeten voorzien. Het is nog slechts kort geleden, dat de Amerikaansche regeering Nederland en de Scandinavische landen dwong om 400.000 ton gerst voor hooge prijzen te koop en tegeprestatie tegen aan die landen ingeruimde faciliteiten. Men vreesde toen in Amerika zijne groote gerstvoorraden niet tijdig kwijt te raken, doch de grootere exportvooruitzichten hebben ook voor gerst die vrees doen ophouden en de prijzen stijgen dagelijks. Ook de hooge maïsrijzen staan in verband met de verwachting van ver-

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe April	Mais April	Lijnzaad April
22 Mrt. '19	226	145 ¹ / ₂	67 ¹ / ₂	10,50	4,45	19,55
15 Mrt. '19	226	137 ³ / ₄	62 ³ / ₄	10,65	4,80	19,25
22 Mrt. '18	220	126 ¹ / ₄	87 ¹ / ₈	12,75	6,25 ^{a)}	23,60
22 Mrt. '17	186 ¹ / ₄	112 ¹ / ₄	58 ⁷ / ₈	15,00	10,20 ^{a)}	21,40
22 Mrt. '16	108 ¹ / ₂	74 ¹ / ₈	44	8,05	5,00 ^{a)}	11,30
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 ³ / ₈ ¹⁾	36 ¹ / ₂ ¹⁾	9,40 ^{a)}	5,38 ^{a)}	13,70 ^{a)}

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Mei.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	24 Maart 1919	17 Maart 1919	24 Maart 1918
Tarwe (inlandsche)	25,— ¹⁾	25,— ¹⁾	—
Rogge (70 Kg. natuur gew.)	28,50 ¹⁾	28,50 ¹⁾	—
Mais (La Plata)	—	—	420,— ¹⁾
Gerst (60 Kg. natuur gew.)	23,— ¹⁾	23,— ¹⁾	—
Haver (Inlandsche)	23,— ¹⁾	23,— ¹⁾	—
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad)	37,50 ¹⁾	37,50 ¹⁾	30,— ¹⁾
Lijnzaad (inlandsch)	40,— ¹⁾	40,— ¹⁾	—

¹⁾ Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	16-22 Maart 1919	Sedert 1 Jan. 1919	Overeenk. tijdvak 1918	16-22 Maart 1919	Sedert 1 Jan. 1919	Overeenk. tijdvak 1918	1919	1918
Tarwe	—	14.353	—	—	5.970	—	20.323	—
Rogge	—	—	—	—	8.690	—	8.690	—
Boekweit	—	—	—	—	—	—	—	—
Mais	—	—	—	—	—	—	—	—
Gerst	—	—	—	—	—	—	—	—
Haver	c.a. 5.000	10.056	—	—	—	—	10.056	—
Lijnzaad	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijnkoek	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarwemeel	3.753	39.432	—	7.700	18.429	—	57.861	—
Andere meelsoorten	2.292	12.642	—	—	—	—	12.642	—

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor het Buitenland.

Tarwe	2.335	113.578	60.429	—	—	—	113.578	60.429
Mais	—	13.216	19.898	—	—	—	13.216	19.898
Rogge	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarwemeel	8.592	94.014	—	—	—	—	94.014	—
Gerst	—	20.185	—	—	—	—	20.185	—
Haver	—	65.527	—	—	—	—	65.527	—
Andere meelsoorten	—	74.519	—	—	—	—	74.519	—

meerderden uitvoer; in dit geval echter niet zoozeer van het artikel zelf als wel van de indirecte producten daarvan, vleesch en vetten. Verschepingen van maïs uit de Vereenigde Staten hebben de laatste weken bijna geheel opgehouden en aan de kust is maïs slechts in kleine hoeveelheden te koop. De aankopen van Argentijnsche maïs zijn in Noord-Amerika weder vermeerderd.

Zal deze vaste stemming blijven voortbestaan? De beantwoording dier vraag, die de komende weken ons zullen brengen, zal in hooge mate afhangen van de mogelijkheid tot uitvoering der plannen voor den invoer in Duitschland en de Donaulanden. De laatste gebeurtenissen in Hongarije zullen daarop misschien invloed uitoefenen. Zal de Entente het nuttig oordeelen om tot stuiting van het bolsjewistische gevaar de graanaanvoeren te verhaasten of zal zij juist in die gebeurtenissen aanleiding vinden om met het oog op de kans, dat die aanvoeren in verkeerde handen zouden vallen, tot een nieuw uitstel te besluiten? In Engeland gaan algemeen stemmen op, ook van officieele zijde, om, nu de Duitse koopvaardischepen worden uitgeleverd, zoo spoedig mogelijk tot uitvoering te komen van de Brusselsche overeenkomst en indien deze weg wordt ingeslagen, zullen waarschijnlijk de Noord-Amerikaansche markten hare vaste stemming behouden. Eene groote moeilijkheid bij de voorziening der Centrale landen ligt in de betaling der goederen. Eene oplossing zal echter gevonden dienen te worden.

Of blikken zal, dat de behoefte aan veevoeder zoo groot is als men in Amerika veronderstelt, is nog de vraag. Het lijkt ons niet onmogelijk, dat door de vermindering van den veestapel die behoefte spoedig zal zijn vervuld, vooral nu het voorjaar nabij is en de weiden spoedig weder tot leniging van den voederhooft kunnen bijdragen. Reeds nu is in België meer dan genoeg veevoeder voor den nog aanwezigen veestapel, er is reeds sprake van uitvoer van verschillende voederartikelen naar Nederland. Ook in ons eigen land, waar toch de rundveestapel niet verminderd is, valt de vraag tegen. Daarbij komt, dat uit Argentinië maïs goedkoop kan worden aangevoerd dan de meeste der Noord-Amerikaansche voederartikelen. Wel is daarvan nu nog nauwelijks sprake, zooals wel blijkt uit de omstandigheid, dat de Argentijnsche graanprijzen nog steeds gene verhooging ondergaan, doch binnen enkele maanden zal misschien het tekort aan scheepsruimte verbeteren en dan zal Noord-Amerika een scherp concurrent vinden in Argentinië. Wel schijnt het oogenblik van ruimer aanbod

van schepen en verlaging der zeevrachten later te zullen komen dan wel voorspeld is. In de laatste dagen is eerder eene verhooging der vrachten waar te nemen, ook weer in verband met de vermeerderde invoergelegenheid in vele Europeesche landen en het vooruitzicht, dat voor de voorziening der Centrale rijken spoedig veel scheepsruimte noodig zal zijn.

Oogstberichten zijn algemeen gunstig, behalve in Engeland, waar nog steeds sterke regenval den grond ongeschikt maakt voor den voorjaarsuitzaai en schade veroorzaakt aan het te velde staande wintergraan. Uit Canada en de gebieden der zomertarwe in de Vereenigde Staten komen klachten over het droge winterweer, waardoor de bodem niet voldoende vocht bevat.

Nederland. Hierboven is reeds vermeld, dat de vraag naar veevoeder in ons land niet meevalt. Vermeerdering van den varkensstapel, welke met de verbeterde aanvoeren van veevoeder spoedig schijnt te mogen worden verwacht, kan hierin verbetering brengen. Verschillende soorten graan en veevoeder uit Noord-Amerika worden door den handel aangeboden ter verschepping in April. De hooge prijzen schrikken echter de koopers nog af. Deze week zullen door de regeering twee ladingen Amerikaansche gerst bij inschrijving worden verkocht, doch ook daarvan zal de prijs hoog dienen te zijn. Prijsverlaging voor veevoeder blijkt de naderende vrede nog niet te zullen brengen. Hooge prijzen in de uitvoerlanden en nog steeds zeer hooge zeevrachten brengen den prijs eer boven dan beneden het niveau, dat hier in den laatsten tijd bekend was. Ook van Argentinië is eene enkele zaak op touw gezet, doch particuliere aanvoeren van eenige beteekenis uit dat land kunnen vooreerst niet vóór Juli worden verwacht. Scheepsruimte is niet te krijgen en daarbij nog zeer duur. Uit België, waar aan veevoeder geen gebrek meer bestaat, en de Commission for Relief in Belgium zelfs moeite heeft voor hare aanvoeren afzet te vinden, worden sommige soorten veevoeder in ons land aangeboden.

SUIKER.

De Nederlandsche Regeering heeft den aanbouw van landbouwproducten vrijgegeven, waardoor ook de a.s. uitzaai van bietsuiker en de handel in suiker uit den volgende oogst weder vrij zal zijn. In verband hiermede be-

staat alle kans, dat bij de tegenwoordige hooge prijzen de uitzaai uitgebreid zal worden.

Minder gunstig zijn de vooruitzichten te dien opzichte in andere productielanden. Zoowel in Duitschland als in de Oostenrijksche staten en Hongarije bestaan er nog geen aanwijzingen voor de uitbreiding van den biet-aanplant, doch eerder voor eene vermindering.

In Frankrijk zal het eindresultaat van den oogst 110.000 tons bedragen tegen ruim 200.000 tons in het voorgaande jaar. Het suikerrantsoen werd in Februari aldaar verhoogd tot 750 gr. per hoofd per maand voor volwassene en tot 1000 gr. voor ouden van dagen en kinderen.

In Italië rekent men op eene productie van 65.000 tons tegen een verbruik van minstens 200.000 tons en zal dus dit land evenals Frankrijk belangrijke kwantiteiten moeten invoeren.

Java meldt nog geregeld verkoopen, het laatst op basis van f 17,— eerste kosten voor Superieur en f 16,— voor No. 16 en h. uit den nieuwen oogst, terwijl voor zeer vroege levering nog meer te maken is. Voor disponibile witte suiker uit den ouden oogst werd f 19¼ f.o.b. betaald. Volgens de laatste berichten hebben de Vereenigde Javasuiker Productenten uit den nieuwen oogst totaal verkocht ongeveer 12 miljoen picols en zijn de limites voor het onverkochte restant der Vereeniging van ongeveer 5 miljoen picols vastgesteld op basis van f 20,— voor Superieur vroege levering en f 17½ voor Superieur late levering. Het grootste gedeelte van dit restant zal echter in No. 16 en h. geleverd moeten worden, aangezien de op Superieur werkende fabrieken niet veel meer over hebben. Britsch-Indië heeft nog niet veel van Java gekocht en koopt op de tegenwoordige prijzen slechts mondjesmaat. De gemiddelde prijzen, waartoe de V.J.P. de bij hen ingebrachte suikers uit de oogsten 1917 en 1918 verkocht hebben, zijn volgens de laatste mededeelingen ongeveer als volgt: Superieur f 9,—, No. 16 en h. f 8,12 en No. 12/14 f 7,86 per picol.

De Januari-afschepingen van Java hebben 199.000 tons bedragen tegen 88.000 tons in 1918, hetgeen de totaal-afschepingen vanaf Mei brengt op 1.343.560 tons tegen 1.032.201 tons in het jaar tevoren.

Volgens de door de Handelsvereeniging te Batavia samengestelde specificatie bedragen de totale afschepingen vanaf 1 April tot en met 31 December gedurende de laatste 3 jaren:

	1918	1917	1916
Nederland en Ned.v.o...	—	—	31.673 tons
Engeland	18.938	263.408	537.819 "
Frankrijk	13.135	23.929	64.709 "
Noorwegen	22.311	19.754	11.836 "
Italië	2.950	—	20.697 "
Griekenland	5.245	8.000	— "
Suez	26.532	10.009	11.904 "
Port-Said v.o.....	14.414	12.197	18.164 "
Amerika (Atl. havens)	500	—	— "
San Francisco	—	10	— "
Vancouver	12.933	—	6.000 "
Singapore	150.971	155.773	43.597 "
China	24.611	2.112	5.120 "
Hongkong	256.527	120.056	104.622 "
Japan	312.288	74.253	49.312 "
Wladivostok	3.002	—	— "
Britsch-Indië	290.070	261.170	314.134 "
Australië	265	—	4.512 "
Siam	1.638	21.311	10.404 "
Diverse havens	100	59	— "
Totaal	1.156.430	972.041	1.234.503 tons

Bovenstaande specificatie geeft een interessant beeld van de zeer uiteenlopende distributie der laatste Javaoogsten. Vooral opmerkelijk is het groote door Japan in 1918 geïmporteerde kwantum, waarvan echter waarschijnlijk een gedeelte overgescheept werd naar Amerika. De vermeerdering van den uitvoer naar Singapore vindt verklaring in het feit, dat een groot gedeelte daarvan voor Britsch-Indië bestemd was en bij gebrek aan voldoende directe afscheepgelegenheid van Java daarheen te Singapore werd overgescheept.

Op Cuba was medio Maart de werkstaking nog niet beëindigd. De laatste statistiek luidt:

	1919	1918	1917
Ontv. der week tot 8 Maart	135.532*	139.092	138.000 tons
Totaal sedert 1 Dec. 1)	1.221.865	1.228.662	1.101.153 "
Werkende fabrieken	192	194	—
Export U.K. 1/1—8/2	22.428	5.502	40.576 tons
„ Frankrijk „	—	4.229	—

* Gedeeltelijk geraamd wegens werkstaking.

1) 1918/17/16.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96% Centrifugals.
		Tales Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granu- lated fob.	
21 Maart 1919..	f —	64/9	24/-	—	7,28
14 „ 1919..	„ —	64/9	—	—	7,28
21 Maart 1918..	„ —	53/9	13/6	—	5,92
21 Maart 1917..	„ 22 ³ / ₈	47 1/2	—	29/3	5,39
21 Juli 1914..	„ 11 ¹⁸ / ₃₂	18/-	—	—	3,26

RUBBER.

De markt vertoonde in de afgelopen week weinig verandering. Ofschoon de prijzen eerst langzamerhand terugliepen (tot 1/11¼ voor loco Crêpe) konden deze zich toch weder op het oude niveau herstellen en de week sluit op geheel dezelfde noteeringen. De toon der markt was op het einde echter vast gestemd.

In den laatsten tijd overtreffen de afleveringen te Londen de aanvoeren belangrijk, zoodat de voorraad geleidelijk verminderd is. Deze bedraagt thans circa 14.500 Tons tegen circa 16.000 Tons midden Februari.

prima crêpe loco Juni....	2/-½	einde voorafg. week	2/-½
Juli/Dec.	2/1	2/1
Jan./Juni ..	2/1¼	2/1¼
smoked sheets ½ à ¼ d. lager.	sm. sheets ¼ d. lager.		
hard cure fine Para.....	2/4¼	Para.....	2/4¼

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
22 Maart 1919	648.000	11.175	3.544.000	13.100	13 ¹¹ / ₃₂
15 „ 1919	650.000	11.100	3.968.000	13.200	13 ¹¹ / ₃₂
8 „ 1919	667.000	10.950	3.898.000	13.300	13 ⁹ / ₁₆
22 Maart 1918	750.000	4.300	3.935.000	4.200	13 ¹¹ / ₃₂

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli
22 Maart 1919 ..	33.000	1.279.000	113.000	5.886.000
22 Maart 1918 ..	34.000	2.243.000	109.000	10.440.000

KATOEN.

Amerikaansche Katoen.

Volgens het Censusbureau te Washington bedraagt het geginde aantal balen exclusive linters:

(In duizendtallen balen.)

	1918/19	1917/18	1916/17
15 Januari	11052	10569	11147
1 „	10761	10450	11045
13 December	10252	10143	10846

Noteeringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands).

	24 Mrt.'19	17 Mrt.'19	10 Mrt.'19	25 Mrt.'18	24 Mrt.'17
New York voor Middling ..	27,65 c	28,70 c	27,15 c	34,25 c	19,30 c
New Orleans voor Middling	27,— c	27,50 c	27,25 c	33,50 c	18,75 c
Liverp. v. Good Midd. Texas..	16,70 d	16,39 d	15,68 d	24,80 d ¹⁾	12,47 d ²⁾

1) Good Middling Amer.

2) 23 Maart '17 Middling Amer.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 12 Maart 1919.

We hebben alweer een lusteloze markt voor Amerikaansche katoen en een daling in de prijzen te vermelden. Degenen, die belang hebben bij de termijnmarkt zijn druk bezig om hunne loopende contracten om te zetten in leve-

ringen op de nieuwe „Fully Middling” contracten. Het gevolg is tot nu toe geweest eene vermindering van het verschil in prijs tusschen de eerstvolgende en de latere maanden, de laatste zijn in prijs gestegen terwijl de eerste gelaagd zijn. De voorbereidselen voor den nieuwen oogst worden naar men zegt belemmerd door hevige regenbuien, welke op den duur evenwel van gunstigen invloed kunnen blijken te zijn. Men veronderstelt ook, dat gebrek aan kunststoffen grotendeels de oorzaak is van de slechte oogsten gedurende het begin van den oorlog, en dat de vooruitzichten op een voldoende hoeveelheid in dit seizoen, die op tijd zal komen voor den nieuwen oogst, in het geheel niet bemoedigend zijn. Er zijn geen nieuwe berichten gekomen over den Egyptischen oogst en prijzen blijven onveranderd.

Hoewel er meer handel is in Amerikaansche garens, zijn de geplaatste hoeveelheden nauwelijks voldoende om opstapeling van voorraden te voorkomen, en de spinners zijn voortdurend genoodzaakt concessies te doen. De transacties worden dus beperkt tot die voor directe levering, daar bestellingen voor latere levering van geen nut zijn onder de tegenwoordige omstandigheden. Steeds meer fabrieken worden stop gezet, vooral in de Blackburn en Burnley districten, en er is weinig verbetering te voorzien voordat alle handelsbeperkingen opgeheven zijn. De berichten uit Indië zijn uiterst ontmoedigend, hoewel er dringend behoefte is aan katoenen goederen, indien slechts de bevolking den prijs kon betalen. Hoewel de meeste garens uit Amerikaansche katoen versponnen, lager zijn in prijs dan de vorige week, is de grootte slapte in de grovere nummers, welke nu in groote hoeveelheden geproduceerd worden, en voor de producenten hiervan zijn de zeer beperkte hoeveelheden, die nu naar Holland gezonden mogen worden, een groote belemmering. Egyptische garens van alle soorten worden weinig gevraagd en de prijzen zijn flauw.

De doekmarkt toont geen teekenen van verbetering en elke week worden er meer machines stop gezet, daar de fabrikanten onmogelijk genoeg werk kunnen vinden om hunne machines aan den gang te houden. China is de eenige markt, die teekenen van leven vertoont en er zijn zaken gedaan van vrij grooten omvang, zoowel in ruwe als in gebleekte shirtings, hoewel de telegrafische vertragingen dikwijls de operaties zeer belangrijk belemmerd hebben. Op verschillende plaatsen is er een tamelijk groote belangstelling naar prijzen, maar er is nog een gebrek aan vertrouwen in den tegenwoordigen toestand en de exporteurs schijnen te willen wachten totdat de toestand zich wat verder ontwikkeld heeft.

5 Maart 12 Maart 5 Maart 12 Maart

Liverpoolnoteringen (loco) T.T. op Indië . . . 1/6 1/6
F.G.F. Sakellaridis 27,09 27,09 T.T. op Hongkong 3/1 3/0 3/4
G.F. No. 1 Oomra 13,45 11,97 T.T. op Shanghai 4/7 1/2 4/6

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
24 Mrt. 1919..	nom.	77.10/-	238.10/-	28.-/-	38.10/-
17 „ 1919..	nom.	77.-/-	238.10/-	28.-/-	38.10/-
25 Mrt. 1918..	nom.	110.-/-	316.-/-	30.10/-	52.-/-
23 Mrt. 1917..	nom.	136.-/-	216.10/-	30.10/-	—
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VETTEN EN OLIËN.

Oleo-Margarine. Noord-Amerikaansche „Extra” wordt geoffreerd ad f 178,—.

Noord-Amerikaansche IIIe Soorten worden geoffreerd ad f 172,—/161,— al naar kwaliteit en merk.

Noord-Amerikaansche IVe Soorten worden geoffreerd ad f 146,—.

Er gaat hierin nog niets om.

Premier-Jus. Zuid-Amerikaansche. Biedingen van f 115,— voor Ie en f 112,— voor IIe Soort werden geweigerd met tegeofferten ad resp. f 127,— en f 123,—. Hiervan werden eenige posten zoo gedaan. Voorts waren er van diverse merken „vrijblijvende” off-erten ad enkele gulden lager, doch neemt men blijkbaar liever het „zekere” voor het „onzekere”.

Oleo-Stearine. Hiervoor wordt f 88,— c.i.f. hier verlangd.

Beef-Cookingfat. Hierin werden eenige posten afgesloten, succ. ad f 115,— en f 120,—. Latere biedingen van f 115,— zijn geweigerd.

Neutrallard. Hiervoor wordt op aflading f 198,— verlangd en voor „stoomend” f 200,—.

Purelard. Hooger. Men vraagt f 193,— en meer voor op aflading, en wil voor „stoomend” minstens eenige gulden meer maken.

N.B. Alle prijzen luiden per 100 K.G. netto c.i.f. Rotterdam N.O.T.-condities, indien tenminste niet nadrukkelijk anders erbij vermeld.

VERKEERSWEZEN. SCHEEPVAART.

22 Maart 1919. Vrachten van Noord-Amerika zijn gedurende de laatste weken opgelopen. De Britsche regering kreeg weliswaar ruimte op basis van 15/- per quarter zwaar graan, doch neutrale schepen konden meer dan het dubbele, t.w. 160/- per ton d.w. op de net charter bedingen. Naar Nederland werden eenige booten tot f 90,— afgesloten, terwijl thans aanvragen in de markt zijn tot aanzienlijk hogere vrachten. Van Argentinië waren de vrachten eveneens vaster. Van Buenos Aires naar Antwerpen werd 225/- betaald, naar Nederland f 125,—.

GRAAN.

Data	Petro-grad Londen/ R'dam	Odessa Rotter- dam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol Kanaal	Rotter- dam	Engel- land
17/22 Maart 1919	—	—	f 22,—	15/-	f 125.—	115/-
10/15 „ 1919	—	—	„ 20,—	15/-	„ 90.—	120/-
18/23 Maart 1918	—	—	—	50/-	—	200/-
19/24 Maart 1917	—	—	„ 17,—	30/-	—	132/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bor- deaux	Genoa	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam	Gothen- burg
17/22 Mrt. 1919	27/-	47/6	47/6	50/-	f 10	Kr. 50
10/15 „ 1919	28/-	47/6	50/-	47/6	„ 10	„ 45
18/23 Mrt. 1918	69/-	101/3	—	120/-	„ 45	—
19/24 Mrt. 1917	51/-	101/3	100/-	100/-	„ —	—
Juli 1914	fr. 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Oevrige noteringen per ton van 1016 K.G.

RIJNVAART.

Week van 17 tot 24. Maart 1919.

In de afgelopen week hadden bevrachtingen van hier naar de Ruhrhavens niet plaats, alleen werden enkele schepen van hier afgeladen met levensmiddelen voor het bezette gebied. Verladings voor de civiele bevolking in Duitschland geschieden nog niet, doch zal hiermede binnenkort worden aangevangen.

Het sleeploon van hier naar de Ruhrhavens bewoog zich tusschen f 1,20 en f 1,30 per last. De verladings aan de Ruhrhavens werden iets beter dan in de voorafgaande week als gevolg van het langzamerhand hervatten der werkzaamheden in de mijnen.

De vracht van de Ruhrhavens naar Mannheim bedroeg Mk. 2,50, terwijl het sleeploon varieerde tusschen 17 pf. en 18 pf. per Centner.

De waterstand op den Rijn is vallende; Cauber Pegel wees einde der week Mtr. 2.06 aan.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

TE KOOP GEVRAAGD:

Exemplaren Nr. 91, 95 en 96 van jaargang 1917.

Aanbiedingen

Secretariaat Economisch-Statistische Berichten,

Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.